

50. ÜNNEPI
könyvhét
és 13. Gyermekkönyvnapok
2014. június 11-15.

JÓKAI ANNA

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

KÖNYVHETI ÚJSÁG

IANCU LAURA

KÖNYVMŰLT-HETEK

Könyvsátrak az Avas lábánál

... (a) ... (b) ... (c) ...
... (d) ... (e) ... (f) ...
... (g) ... (h) ... (i) ...
... (j) ... (k) ... (l) ...
... (m) ... (n) ... (o) ...
... (p) ... (q) ... (r) ...
... (s) ... (t) ... (u) ...
... (v) ... (w) ... (x) ...
... (y) ... (z) ...

másról, mint azokról a napokról, azokról az emberekről, akik az igen és a nemről, akik az igen és a nem között a nemet választották. Azokról, akiknek Fekete Mihály emléket állított könyvében... Kicsit sokáig vártam erre a könyvre.

Nyolc éve vagyok nyugdíjban. Most örülök, hogy megírtam ezt a könyvet, hogy leírtam emlékeimet. Mert nem érzem magam íróknak most sem. Hiába dedikál-

Apa és fia, Fekete Mihály könyve „slágerkönyv” volt tegnapi Miskolcon. Nem véletlenül hiszen a város történelmének egy hőiesen szép és nehéz korszakát idézte fel.
Fotó: Sz. Gy.

Vallomás volt ez, mert valójában jó volt látni a könyvet kezükben szorongató fiatalokat, akiknek mindig amit Fekete Mihály leírt, már tőlénelem. S jó volt látni az egykori események részeseit is, akiknek mindez életük egy darabja.

A könyv visszaemlékezés. Egy történelmi időszak megidézése. A fű, Fekete Sándor tervai között szerepel, hogy egykor, talán nem sokára, színpadra állítják a mindezt. Nem a történelmi tablóit kívánja, szeretné megírni, hanem annak erkölcsi tanúságait, átmentve a jelenbe mindazt, amely ebből az erkölcsi erőből ma is időszerű.

A dedikációt kérik ne akartak elfogni. Jöttek, újra jöttek. És a sátrak körül — ebédszünet lévén munkahelyeken — mind kisebb lett a gyűrű.
Csutóras Annamária

D MEGYEI BIZOITSÁGANAK LAPJA

Az ünnepi könyvhét alkalmából megyénkbe érkezett Tamási Áron Kossuth-díjas író, hétfőn, május 27-én Sárospatakon találkozott olvasóival (...) Másnap délután került sor a miskolci Földes Ferenc Gimnáziumban egy kedves találkozóra (...) Este Tamási Áron a megyei könyvtár nagytermében találkozott tisztelőivel, ahol ugyancsak jól sikerült író-olvasó találkozót rendeztek Északmagyarországon, 1963. május 31.

konklavé

BORSODI BANYÁSZOK HETILAPJA

Véget ért a könyvhét

Befejeződött a könyv ünnepi hete. Képünkön: a miskolci Szabadság téren létesített könyvutca egy kis részletét láthatjuk, de a néhány sátor képe is tükrözi, volt érdekfűvelés, jó volt az olvasó és a könyv találkozása, a részletes számvétel még korai lenne, de már most lényegesen regisztrálhatjuk, hogy Miskolcon ilyen ünnepívé most sikerült először — tenni a könyvhétet. Nemcsak a jól rendezett és mindig nagy látogatottságú könyvutca, hanem az írók és olvasók, sőt határainkon túl magyar írók és hazai olvasók jó emlékü találkozási, a minden erőszaktól mentes egyhetes ünnepségláncolat is ezt igazolja.
Fotó: Szabados György

... (a) ... (b) ... (c) ...

Megjelent a kurtyáni November 7. Művelődési Ház 1981. évi Könyvtári Híradója, amely az olvasást kedvelők választásához nyújt segítséget. Ezentúl eljuttatják az olvasókhöz a könyvtár negyedéves állománygyarapodásának jegyzékét (...) Az ünnepi könyvhét keretében látták vendégül június 4-én Baráth Lajos író. Jelentősebb műveinek rövid ismertetőjét is megtalálják az olvasók a Könyvtári Híradóban.
Borsodi Bányász, 1981. június 11.

Megyei megnyitó ünnepség a DIGE

... (a) ... (b) ... (c) ...
... (d) ... (e) ... (f) ...
... (g) ... (h) ... (i) ...
... (j) ... (k) ... (l) ...
... (m) ... (n) ... (o) ...
... (p) ... (q) ... (r) ...
... (s) ... (t) ... (u) ...
... (v) ... (w) ... (x) ...
... (y) ... (z) ...

vezetője, Moldován Gyula, a Miskolc városi Pártbizottság titkára. Tok Miklós, a városi tanács elnökhelyettese. Hegyi Imre, a Hazafias Népfront Borsod megyei titkára. Jarái János, a megyei KISZ-bizottság titkára. Valamint a társadalmi szervezetek és az újságírók képviselője.
Tóth József, a Szakszervezetek Borsod megyei Tanácsának vezető titkára mondott ünnepi köszöntőt. Hangsúlyozta, hogy a mi társadalmunkban, amikor a kultúra, a kulturáltság nem magányos, hanem minden embernek ügye, igen fontos számunkra, hogy a megnövekedett szabad időt jól hasznosítsák ki az emberek. Ezért tudatosítanunk kell a kultúránk értékét, s ennek egyik módja pedig az ünnepi könyvhét megrendezése. Az ünnepi könyvhét alkalmából megjelent 124 új könyv től-homony többsége a magyar irodalmi reprezentálja, mert az ünnepi könyvhét elsősorban a magyar könyv ünnepe hazánkban. Jó alkalom arra, hogy az olvasás szükségére ráébredjenek az emberek, és új hivatást toborozzon a munkásság körében is. Úgy ahogy az Olvasó népet mozgató elismerésben az olvasó munkások laborát szerveznie növelni.
A megnyitó szavakat követően író-olvasó találkozóra került sor. Kocskás Sándor

irodalmi találkozó alkalmából Miskolcon, a Herman Ottó Múzeumban tegnap este a kassai magyar írók (irodalmi estjét tartották meg. Az estien a cebszlovákiai magyar területi színház Tünde Színpada működött közre. Az irodalmi est előtt Hegyi Imre, a Hazafias Népfront Borsod megyei Bizottságának titkára mondott köszöntőt. A kassai magyar írók ma a Szabados György

másokat, mint a jelen dalmi viszonyok között korszerűtleneket, el kell tennünk. Megfontolandó, hogy...

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

A megyei megnyitó elé

JÓKAI ANNÁTÓL – JÓKAI ANNÁRÓL

A könyvheti köszöntők – természetesen – a könyvünnep jelentőségéről és leginkább a könyvekről szólnak. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei programokat Jókai Anna kétszeres Kossuth-díjas író nyitja meg június 11-én, szerdán délután 4 órakor Mezőkövesden a Szent László téren. Ünnepi csokorként *A szeretet túlsordulása* című, Jókai Anna 80. születésnapja alkalmából, 2012. november 24-én megjelent kötetből, a könyveiről írt méltatásokból adunk közre néhány rövid idézetet.

„Csaknem fél évszázada olvasom Jókai Anna írásait. Számomra legkedvesebb könyve (...) Szegény Sudár Anna című regénye. És nem azért, ami a regény első (1989) kiadása fülszövegében olvasható 'Elsőként született, hiteles szépirodalmi ábrázolás a mai romániai magyarság mindennapjairól'. A romániai magyarság mindennapjairól szerencsénkre számos 'hiteles szépirodalmi ábrázolás' született, de a talajmenti valóságba ennyire mélyen szántó, ugyanakkor az egyetemes értékek és eszmények összefüggéseibe beágyazott alkotás nagyon kevés.”

Gálfalvi György irodalomtörténész

„A Ne féljete a legmegragadóbb, legszívbemarkolóbb könyv azok közül, amelyeket az öregedésről s annak jellegzetes tüneteiről, a betegségről, s azoktól való félelmekről olvastam. (...) Persze, lehet, hogy ezt a korom is teszi, hiszen minden idős(ödő) ember szereti, ha az olvasott mű – legalábbis érzelmi szerint – kifejezetten róla szól, neki szól, ám ez nem elég magyarázat. Jókai Annának ez amegrázó, monumentális halál-, de én inkább így mondanám: életregénye már megjelenésekor, de mostani, második olvasásakor is valósággal elbűvölt, a rabjává tett.”

Grétsy László nyelvész

„Méltán lett az apokrif imák közül oly közkedvelté az Ima Magyarországért című verse, amelyben, akárcsak Kölcsey Ferenc, a Himnusz költője, már nem is az emberekhez fordul intő szavával, hanem Istent szólítja meg a nemzetért fohászoló kérésével.”

Lukács László irodalomtörténész, piarista szerzetes

„Éhes élet című, legújabb regényében tovább munkálkodik a kortárs magyar öntudat és énkép árnyalásán. Modern nyelvi-formai szépségre törekszik, funkcionálisan és vaskosan megjeleníti korunk trágár

Fotó: Végh Csaba

beszédét is. Fontosnak tartja az emberi helytállás, szerelem és szeretet, a hűség, szépség és jóság bölcséleti koncepcióját: a keresztény világkép értékszemplétén nyugvó, szeretetelvű univerzum továbbépítését.”

Cs. Varga István irodalomtörténész

„Gazdag életanyagot, a gondolati összetettséget az Édes élet egyedi regénytípust alkotva valósítja meg. Műfaji szempontból a modern regényt aligha lehet egyetlen fogalommal meghatározni. Ez a mű persze társadalmi regény, családregegy, de nevezhetnénk fejlődésregénynek, sőt a szociografikus valóságábrázolás és esszeregény sajátos ötvözetének is.”

Vasy Géza irodalomtörténész

„Jókai Anna szövegei nem hagyták magukat kihasználni, félremagyarázni, mindig a maguk útját járták. Emberképe mögött nem átgondolt és célirányos szándék lappang (...), hanem élettapasztalat és éleslátás. Ezért nem redukálható egyetlen műve sem politikai vagy etikai programra, aminek köszönhetően az olvasó már néhány bekezdés után emberi történekek közvetlen narrációjának a hatása alá kerül, szinte nem is érzékelve, hogy ami a színéről naturalista részletezés, az a fonákjáról költői, sőt parabolisztikus történetmondás.”

Imre László irodalomtörténész

A könyvhét június 11-i megyei megnyitóját követő közönségtalálkozó Jókai Anna íróval délután 5 órakor kezdődik a mezőkövesdi Községi Ház I. emeleti kiállítótermében.

85. ÜNNEPI KÖNYVHÉT – SZÜLETÉSNAPI KRONOLÓGIA

Egyik legrégebbi országos kulturális rendezvényünk, a tisztes kort megélt ünnepi könyvhét gondolata Miskolcon született meg 1927 pünkösdvasárnapján. Eredetileg könyvnap rendezésére tett ekkor javaslatot Supka Géza a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete miskolci közgyűlésén, de kísérletképpen 1928. november 3. és 11. között már ún. „próba-könyvhetet” rendeztek.

A *Literatura* 1929. márciusi számának mellékletében négy oldalon foglalkozik Supka Géza a könyves ünnep gondolatával, amelyből mára közismertté váltak a következő sorok: „Az évnek egyik napján [...] az ország minden városában és falujában könyvnap rendeztessék, amely [...] az írók és a közönséget közvetlen kontaktusba hozza egymással, hogy ezen a napon egyszer egy évben a könyvírás és a könyvkiadás művészete is kimenjen az utcára és pedig ingujjban, közvetlen, bohém formában.” Supka Géza gondolatai nyomán meg is született a háttér a Magyar Könyv Hete megrendezéséről.¹

Az első, „igazi” könyvhetet 1929. május 12-én, vasárnap nyitották meg a fővárosban. Miskolcon a *Reggeli Hírlap* 1929. május 16-i száma tudósított arról, hogy az akkor 60 ezer lakosú városban gyér érdeklődés mellett („33 amatőr előtt”)² nyílt meg a könyvhét. A vidéki városok nem tudtak a fővárosihoz hasonló, a könyv ünnepéhez méltó rendezvényt szervezni. Az ország 8 milliós lakosságához viszonyítva a néhány százezres olvasói létszám is csekély volt. Kosztolányi Dezsőnek a *Literatura* 1929. márciusi számában megjelent írása² foglalkozik az olvasás jövőjével, melyben összefüggésbe hozza az új találmányok és technológiák (közlekedés, új médiumok, mozi) megjelenésével az olvasás iránti érdeklődés háttérbe szorítását (mintha csak napjaink tendenciájáról beszélne).

Az első könyvhéten a könyves sátrakban az írók árulták és dedikálták könyveiket. Slágerszerzőnek számított ekkor többek között Szabó Dezső és Móra Ferenc, legnépszerűbb műveiket az olvasók kedvező áron vásárolhatták meg.

A következő évtől, 1930-tól kezdve a könyvhét időben könyvnapokra „szűkült”, jelezve a kereslet csökkenését, a válság előszeleit. 1933-ban Budapesten 106 sátorban várták a könyvhét vendégeit. A magyar könyv válságával, az írók nehéz szociális helyzetével 1935-ben a Parlament is foglalkozott. A világháborút záró évben 1945. július 12-re esett az országos megnyitó.

1948-ban „centenáris könyvnapokat” rendeztek a magyar forradalom és szabadságharc 100. évfordulója alkalmából.

1949-től jelentek meg a magyar szerzők mellett külföldi írók – a korszellemnek megfelelően elsősorban szovjet szerzők – művei, egyúttal a példányszámok emelkedése is jellemzővé vált.

A '30-as évektől könyvnapokra szűkült könyvhét történetében az 1952-es év sorsfordító, ekkortól újra könyvhetet tartottak. Az egyetlen kivétel a kronológiában, amikor elmaradt a rendezvény, az 1957-es év. Tíz évvel később, 1966-ban kezdődött a legendássá vált antológiák megjelenítése (*Szép versek, Körkép*). 1972 nemzetközi könyvév lett. A magyar könyvnyomtatás 500. évfordulóját 1973-ban ünnepeltük (az 1473-as *Chronica Hungarorum* tiszteletére megjelent a mű faksimile kiadása), ezért lett ez az év a magyar könyv éve. 1979-ben 50 éves lett a könyves ünnep, az országos vidéki megnyitó Miskolcon volt.

A '70-es években a kiadott címek és példányszámok a duplájukra nőttek, a könyvhét reneszánszát élte. A rendszerváltozást követően jellemző tendencia lett a kiskiadók megjelenése, a kiadott művek megsokszorozódása, az emigráns írók hazatérése.

A könyvhét kapcsán 1992-ben etikai kódex született a könyvkiadás és könyvkereskedelem szabályozására. Elvárásai közé tartozott a visszatérés a színvonalas mai magyar irodalomhoz.

A dedikálások történetében nevezetes esemény, hogy 2001-ben Orbán Viktor miniszterelnök úr a Püskisátornál délután fél 3-tól kilenc és fél óráig át dedikált, minden addigi írói aláírási rekordot megdöntve.³

A 75. könyvhét 2004. június 3-án a bazilika előtti Szent István téren, Szabó Magda megnyitóbeszédével kezdődött.

A 85. Ünnepi Könyvhét és 13. Gyermekkönyvnapok helyszínei 2014. június 12–16. között a budapesti Vörösmarty tér és több fővárosi helyszínen mellett 80 vidéki városban, valamint Erdélyben Kolozsvárott, a Partiumban Aradon várják az olvasni szerető közönséget.

Miskolcon – ahol az ünnep ötlete megszületett – hagyományosan az országos megnyitó előtti napon nyílik a könyvhét, melynek ideje díszvendége Iancu Laura József Attila-díjas költő, író.

1 Köves József – Murányi Gábor: Könyvhetek krónikája. Az ünnepi könyvhét 75 éve. 12. p.

2 *Reggeli Hírlap* 1929. május 16. 1. p.

3 *Literatura*, 1929. 6. sz., 197–198. Forrás: http://olvasas.opkm.hu/portal/felso_menusor/konyv_es_neveles/kosztolanyi_dezso_az_olvasas_jovojerol

A miskolci megnyitó díszvendége: Iancu Laura

VERSEK ÉS VIRÁGOK MOLDVÁBÓL

Iancu Laura József Attila-díjas író, költő, néprajzkutató nyitja meg – június 11-én, szerdán délután 3 órakor Miskolcon a Szent István téren – az ünnepi könyvhét miskolci rendezvényeit. A moldvai Magyarfaluból indult fiatal alkotó a képzőművészeti, pedagógiai, teológiai és néprajzi tanulmányok után 2010 óta az MTA BTK Néprajztudományi Intézetének munkatársa. Kutatóként elsősorban a moldvai magyarság vallásosságát vizsgálja, de rendszeresen publikál szépirodalmi műveket is.

„Amikor Laura verseit elolvastam magamban, majd hangosan is, úgy éreztem: szépen szólnak. Nem föltétlenül úgy, mint a régi szép hangszerek, amelyek egyértelműen megfogalmazták a dallamot. Inkább mint ahogyan a szél dudorászik, vagy a vihar sípol a kürtőben; ahogy a szél zúgatója a nádast, nyögeti az erdőt. Ahogyan a moldvai patak csobog, vagy a mesebeli madár énekel. Nem mondja, nem magyarázza, amit közölni akar, hanem súgja, sírja, leheli.

A hangját kereső, tétováságát vetkező költőleány versei egyszerre istenesek, gyermekdedek és szerelmesek. Bennük lüktet a csángó sors sok-sok keserve, a bimbózó virág kitárulkozása, és az anyja után kiáltozó kicsi őz csöndes fájdalma. De bennük van a jövő, az eljövendő költemények fényes ígérete is.

Halász Péter: Virágcsokor Moldvából (Iancu Laura: Pár csángó szó). In: Hítel, 2004. 11. sz.

„Iancu Laura verseskötete egy bonyolultságát végig (átalakulással) megőrző motívumháló, és az ez által befogott, ez által meghatározott világé, sokkal inkább gondolnám tömörített vallomásos (ön)teremtésnek, világteremtésnek és regénynek egyszerre.”

Hutvágner Éva: Saját világ. Iancu Laura: Karmaiból kihullajt. In: Új Hegyvidék, 2008. 1-4. sz.

„Alapérzése mindvégig a magárahagyatottság, az elveszettségből fakadó bizonytalanság, s csak ritkán enged meg magának olyan megnyugvást, mint a Remény című gyönyörű versben. Az Istentől, társaktól elhagyott, kereső lény körül minden motívum a hiányt ismétli, egyetlen hű társa az írás marad, miközben kaleidoszkóp-költészetének fényes üvegdarabkái újabb és újabb képekké rendeződnek az olvasóban.”

Ughy Szabina: Kaleidoszkóp-költészet (Iancu Laura: névtelen nap). In: Hítel, 2010. 6. sz.

Iancu Laura kötetének olvasása közben az idő másodlagossá válik, és az egyik ciklusból a másikba lapozva táru fel előttünk egy izgalmas, gyengéd, de egyes helyeken határozott és erőteljes hangon megszólaló női költészet, melynek folytatását méltán várhatjuk.

Bende Tamás: Iancu Laura: névtelen nap. In: Szépirodalmi Figyelő, 2010. 4. sz.

forrás: www.irodalmijelen.hu

„Versbe zárt félelem. Talán ezekkel a szavakkal lehetne a leginkább jellemezni Iancu Laurának, a nemrég József Attila-díjjal kitüntetett költőnőnek legújabb, harmadik verseskötetét. A Magyar Napló Kiadó gondozásában, 2012 júniusában megjelent Kinek a semmi a mindene című karcsú kötetet olvasva egy percig sem kételkedhetünk abban, hogy itt többről van szó, mint ’futószalag költészetéről’: a legutolsó gondolatjelig megkomponált hitvallással van dolgunk.

Az öt tematikus ciklusba osztott versbeszéd egyetlen sora sem hagy kétséget szerzőjének szakrális elköteleződése felől. Témaválasztása, nyelvezete, szóhasználatra olyan állandó elemekből építkezik, amelyek egyedivé teszik művészetét.”

Bartusz-Dobosi László: A félelem szoltára (Iancu Laura: Kinek a semmi a mindene). In: Magyar Napló, 2012. 7. sz.

„Iancu Laura író, költő, most néprajzkutatóként jelentette meg legújabb könyvét, amelyben szülőfaluja, Magyarfalu világát mutatja be a jeles napok és az ünnepi szokások tükrében. Egy etnográfus számára kimeríthetetlen forrás az a település, ahova a családi, rokonsági, szomszédsági és korosztályi kapcsolatok kötik. Ahol első éveit töltötte, ahol iskolába járt, ahonnet eljött nagy reménységekkel, és ahová felnőtt fejjel, diplomákkal, megírt és elismert könyvekkel a tarsolyában, mindig visszatér. Visszatér és visszahoz mindig valami fontosat Magyarfalunak, mondhatnánk, a moldvai magyaroknak. Hol egy verset, hol egy regényt, hol egy néprajzi tanulmányt vagy egy monográfiát. De meg is fordíthatjuk, elhozza hozzánk Magyarfalu világát. Merít, és formába öntve visszajuttat, átad.”

Deáky Zita: Múlt és jelen egy moldvai magyar faluban (Iancu Laura: Jeles napok, ünnepi szokások a moldvai Magyarfaluban). In: Magyar Napló, 2011. 12. sz.

Iancu Laurával az ünnepi könyvhét miskolci megnyitóját követően, **június 11-én, szerdán délután 5 órától a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár központi épületében** (Miskolc, Görgey A. u. 11.) **találkoznak az érdeklődők.** A beszélgetést vezeti: **Serfőző Simon** József Attila-díjas író, költő.

Mács Ildikó

MAGYAR IGAZOLVÁNY

Alma és fája – Apa és lánya

„Felhívás. Az egyetemes magyarság közös akaratából, együttes áldozatvállalásával állíttassék fel újra Pozsony belvárosában a felújított Petőfi-szobor, amelyet 1911-ben szintén közadakozásból emeltek, s legyen ismét az összefogás jelképe, a kölcsönös megértés és megbecsülés maradandó szimbóluma.”

Ezt a kérést a Petőfi Sándor Emlékmű Bizottság fogalmazta meg, s ennek nyomán került új helyére, a Medikus kertbe, Pozsony szívébe Radnai Béla fehér márványból készült szoborcsoportja, amelyet 1918-ban ledöntöttek, 1955-től pedig a Duna túlpártjára, Ligetfalura száműzték, s ahol Petőfi kezéből a szlovák nacionalisták rendszeresen kitörték a kardot, összezúzták az arcát vagy festékekkel öntötték le. Ki érti az emberi butaságot, amely Pozsonyban így meggyalázta Petőfit, akinek az édesanyját szlovákként tartja számon a történelem?

Petőfi szobránál, ha tetszett, ha nem, évtizedeken keresztül újra meg újra összegyűlt egy maroknyi magyar. A szó szoros értelmében magyarok ők, akiknek több hazát rendelt a sorsuk, a trianoni békeszerződés. Ők azóta élnek örök küzdelemben az anyanyelvük, a hagyományaik megőrzéséért, a szabadságért, amely mindezek gyakorlását lehetővé teszi számukra. Nem könnyű az anyaországon kívül rekedve magyarnak maradni. S ezért olyan fontosak az ünnepek. A hovatartozás, az együvé tartozás érzését erősítik és a nemzeti tudatot.

S milyen szomorú, hogy sok esetben politikai csatározások áldozataivá válnak a külhoni magyarok.

Lásd, Magyar igazolvány. Egy könnyecppnyi példa, ami az én szememből gördült ki, amikor a 92 éves nagymamám csillogó szemmel mutatta, ő is megkapta végre. Ráncos kezével simogatta, babusgatta a kis könyvecskét, borítóján a szent koronával. Még sohasem láttam, hát belelapoztam. Idézem: „A Magyar Köztársaság felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért és előmozdítja a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását.”

A következő oldalon pedig különböző rovatok, amelyeket az SZDSZ és az MSZP politikusai hevesen támadtak, megosztva ezzel a nemzetet: utazási kedvezmény, diákkedvezmény, munkavállalási kedvezmény.

– Nagymamikám – nevetek rá –, csak nem akarsz elvenni a munkát a magyarországi magyaroktól, meg csak úgy ingyen utazgatni keresztül-kasul az országon?!

Értetlenül néz rám. Majd elmosolyodik.

– Hát nem érted? Végre magyarul írták le a nevemet. Máté Lajosné, Belukács Julianna, született 1911. április 21-én.

Elszorul a szívem. A Magyar igazolvány 2052-ig érvényes.

– Ezt azért váltottam ki – mondja –, hogy velem temessétek el. Melengessen a magyar címer a koporsóban is.

Én akkor értettem meg, hol kezdődik az örökkévalóság.

(A szerző az MTVA szerkesztő-riportere. Ez a jegyzete is eredetileg a rádióban hangzott el. Mács Ildikó munkássága elismeréseként Miskolc város ünnepén Szabó Lőrinc-díjban részesült.)

Alma és fája – ez a címe a Kossuth rádió rendhagyó, páros portrésorozatának. Ebben a műsorban olyan szülőket és gyermekeket, mestereket és tanítványokat mutatnak be, akik jelentős eredményeket értek el a magyar kulturális életben.

A sorozat tavaly június 28-i adásában a felvidéki magyarság krónikásaként tisztelt, Pozsonyban élő Mács József író és unokája, a miskolci születésű Kamarás Máté énekes-művész – Mács Ildikó, a Magyar Rádió miskolci tudósítójának fia – mutatkozott be.

Az idei ünnepi könyvhét keretében június 13-án, pénteken délután fél 5-től a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár központi épületében (Miskolc, Görgey A. u. 11.) az Alma és fája – Apa és lánya című közönségtalálkozón Mács Józseffel és Mács Ildikóval találkozhatnak az érdeklődők.

Mács József elbeszélései, regényei közül több kiadást is megért például az Adósságtörlesztés, a Szélfúvásban és a Temetőkapu, a legutóbb megjelent művei közül különösen népszerűek az Öröködbe uram című tetralógia kötetei és a Trianon harangjai. Munkásságának elismeréseként már 1969-ben neki ítéltek a Madách Imre-díjat, 2001-ben megkapta a Szlovák Köztársaság Kormányának Ezüstplakettjét, 2004-ben a Madách Posonium-életműdíjat és 2011-ben a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztjét. Mács József a Magyar Művészeti Akadémia tagja.

(A 2010-ben Miskolci Múzsza-díjjal kitüntetett Kamarás Máté, a miskolci Herman Ottó Gimnázium egykori diákszínjátosója Bécs után jelenleg Japánban él. A szigetországban az Elisabeth című musical férfi főszereplőjeként hatalmas sikereket ért el. Az idén a visegrádi négyek és Japán közötti kapcsolatfelvétel tizedik évfordulója alkalmából kulturális nagyköveti feladatokkal bízták meg a művészt. A tervek szerint június 13-án ő is II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban lesz.)

Fotó: Juhász Ákos

Nem csak gyerekeknek

FECSKE CSABA SZERETHETŐ VERSEI

A sivatag hajója címmel jelent meg – a Hungarovox Kiadó gondozásában, Barnáné Juhász Ildikó rajzaival – Fecske Csaba József Attila-díjas költő legújabb kötete. A gyermekverseket tartalmazó összeállítás a szerző szándéka szerint „szerethető versek gyűjteménye”, és bízik abban: „megtalálja az utat a tejfogú nemzedék szívéhez”. Tegyük hozzá, az idősebbek számára is kedvesek, szerethetők ezek a versek.

A sivatag hajója a Miskolcon élő Fecske Csaba évtizedek alatt született, gyermekeknek szánt verseiből ad ízelítőt. Ebben a kötetben a költő főként kötött formájú, dallamos-rímes, könnyen érthető verseit találjuk. Nagyon sok közülök ismerős lehet az idősebbeknek is, hiszen folyóiratokban már megjelentek, de rendszeresen hallhatjuk a versek megzenésített változatát családi rendezvényeken, gyermekprogramokon, a Kolompos együttes, a Hangraforgó vagy Halász Judit koncertjein.

A mi családunk című ciklusban a Fecske Csabát és családját ismerő olvasók ugyan felfedezhetnek valóságos szereplőket, de összességében fikció ez, mégis úgy érezhetjük: van ilyen. Sőt: a mi családunkról mesél a költő – sok-sok humorral, derűsen, játékosan.

A Póka-móka – mint címe is jelzi – a mókás, tréfás versek gyűjteménye, tele nyelvi leleménnyel, szójátékkal, ötlettel. Mit csinállok? – kérdezi a költő, és a válasz: „Verebet fogok, / fogakat verek, / nyelekért nyúlok, / nyulakat nyelek. // Hát még? // Takarót tekerek, / tekerőt takarok, / itatót szerelek, / szerelőt itatok.” Mondjam még?!

A Lepkék és nem lepkék afféle verses állathatározó. Szerepel ebben a ciklusban lepke és kecske, hattyú és vadlúd, bagoly és pityer. A bolondos állatok az előző ciklusban vicceskednek. Így mókázik például ott a Kiskecske: „Körömcipőben / sétál a kiskecske, / szép a frufruja, / tán be is van festve”. A Óreg kecske viszont már itt, ebben a lepkés ciklusban andalog: „Ő csak ballagott tovább, / már tőgyig érő fűben lépkedett, / hegyes szarván fennakadt a Hold, / beüzüstözte a réteket”. Persze azért ebben a fejezetben is vannak huncut kis állatok, bár az is lehet, hogy elsősorban a szerző játékos kedvének köszönhető ez az állati derű.

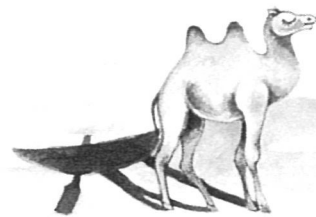
Az Így vagy úgy című ciklusban is folytatódik a „természetjárás”. Rácsodálkozhatunk a sikoltó fagyra, a dombháton lebukó napra, az őszre, a télre, a nyárra, a tavaszra. Megtaláljuk itt Fecske Csaba gyermekkorának kedves vidékeit is: Szögliget környékét, a közeli hegyeket, erdőket, megelevenedik a Bódva-part, vígan szalad a verssel a Ménes patak.

A Csillag tüze gyúl című ciklus versei már csendesebbek, merengőbbek. A befejezés a gyermek hangján megszólaló időződő férfi töprengése: „Elkolompolnak az évek, / egyszer én is felnőt看 leszek, / mint ősszel a költöző madár, / ki tudja hová, elmegyek.”

Hogy miért lett a kötet címadó verse A sivatag hajója? Közel-távol sehol sincs sivatag! A Bódva, de még a Sajó sem hajózható! Viszont a versbeli teve hátán ül egy bölcs... Ha csak nem ő lehet minden titkok tudója!

(fg)

Fecske Csaba A sivatag hajója című kötetét Csorba Piroska Szabó Lőrinc-díjas író, költő mutatja be a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár központi épületében (Miskolc, Görgey A. u. 11.) a június 12-én, csütörtökön délután 2 órakor kezdődő közönségtalálkozón.

A kötet borítója Barnáné Juhász Ildikó képzőművész alkotása

Fecske Csaba versei

A sivatag hajója

A sivatagban ballagott tova két púpja közt egy bölccsel a teve.

Bölcs volt a bölcs, tudta a teve a sivatag hajója, evezőt teve hát a tevehátra, ha netán a teve a sekély homokban megfeneklene.

Ment, mendegélt a sivatag hajója, púpja közt a bölcs, ám kilátszott alóla, a bölcs alól, mint szokott a lóláb, mert ő a teve volt alól, s annál nincs alólább

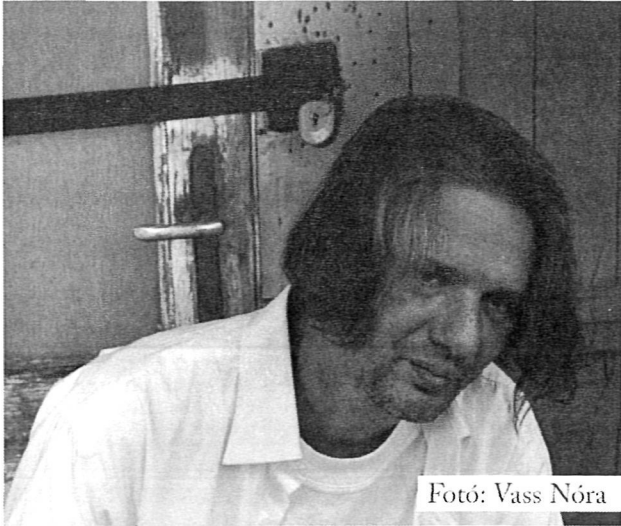
Mint ráncos anyóka

Mint ráncos anyóka ül az alkonyat, a halványkék égre felhőt varrogat.

Óriás köténye csillaggal teli – Elgurult gyűszűjét sehol sem leli.

Fekete J. József

VASS TIBOR LEGSZEBB VERSEI

Fotó: Vass Nóra

Vass Tibor

Dzszindzsebgyesz

Dinnye ezt-az elvisz, Dinnye az Ifj. Kutyám,
cifra mudiból van többek között.
A cifra mudi Dinnye, ha nem vigyázok,
elvisz a dolgaimból, legutóbb tíz perc alatt sikerült
a kerti asztalomról ellopnia
és tönkreharapdálnia többek között
a Grundig kisorádiómat,
a Samsung telefonomat,
megennie az auchanos Eckler fánkomat,
ennyi mindent hagytam a kulturális asztalon,
míg elmentem körbeciclizni
egy felesleges levéllel a postára,
visszajövök, sehol a Grundig, pedig szólva hagytam,
sehol a Samsung, pedig bekapcsolva hagytam,
sehol az Eckler, pedig nem ettem,
ezekből a seholokból vázoló fől,
hogy Dinnyeeee, fől, ahogy kiabálok Dinnyének,
elősunnog valahonnan, Dinnyeeee,
kérek, mutasd meg,
a fánk kivételével hova tetted a dolgaimat,
elszalad, követem, megmutatja,
dolgaim romjai mellé fekszik és várja a sorsát.
Modellt áll pocakilag,
megesik rajta a szívem. Folyton megesik.

- Vass Tibor június 11-én, szerdán délután fél 5-től dedikálja köteteit a miskolci könyvtérben az Írók asztalánál.
- Az operafesztiválhoz kapcsolódva az idén is megjelenik a **Légyott-kötet**. A szerzők műveiből a **miskolci színházmúzeum időszaki kiállítóterében június 21-én, szombaton este 6 órakor nyílik tárlat.**

Költészete elválaszthatatlan magánéletének beirodalmazásától, autopoétikus-önteremtő bevallásai-konfessziói során szinte bármiből élményközpontot képes építeni, amit aztán részleteiben végigjár. Kifordít, kiferdít, megvizsgálja színéről és visszajáról, elmozduló perspektívákból. Nyitott alanyisága a tragikusan elvesztett szüleit versbe hozó indulatának formába fegyelmezésében csúcsoadik igazán magasra, noha folyamatosan tartja a maga szabta esztétikai szintet. (...)

A laza átmarhaskodás látszatát keltő költői magatartás mögött véresen komoly és tüzetesen átgondolt alkotói elszántság működik, amelynek fő stilisztikai eszköze a lüktető ritmust adó ismétlés, a variáció, az ironia, a humor, a szójáték, az elírások, az áthallások, a torzítások és ferdítések. (...)

Vass Tibor versének van öntudata. A vers tud saját létezéséről, ismert előtte saját születésének folyamata és sejtí leendő sorsát is. Van értéktudata, önbecsülése. Leginkább ez, a versnek az öntudattal felruházása teszi sajátosan egyedivé ezt a költészetet. Meg a nyelvi leleményesség, a szavak jelentésének rétegezése, árnyalása, ellentétbe fordítása, az avantgárd hagyomány egyéni poétikában megképződő jelenvalósága. A címbe emelt verssor, „A szónétírás naptejért jó” önmagában érthetetlen, dadaista futamnak tűnik, pedig egyáltalán nem értelmetlen, ám megértéséhez az olvasónak egyedül kell megtalálnia kulcsot. Annyi viszont talán a kiragadott versmondattól a szöveggörnyezet ismerete nélkül is kiderülhet, hogy a szónétírás nyelvi lelemény forrása a szonettírás kifejezés, ami egy fegyelmet és szabadságot egyszerre megkövetelő-megteremtő, formai szabályokkal áthálózott, megtisztított versforma megalkotására mutat. Vass szónétje voltaképpen szó-háló, ami ugyan utalhatna a világhálónak az irodalom terepére is kiterjesztett igényére, de sokkal inkább arra a maga teremtette hálóra vonatkozik, amely koncepciójában egymáshoz fűzi verseit. (...)

Némi túlzással állítható, hogy minden szava kibújik szó-tári alapjelentésének burkából, váratlan – egyben nagyon is megtervezett – kapcsolatokat hoz létre szöveggörnyezetével, sőt, önmaga destrukturalása révén karfiol-szerű képződményhez hasonlatos, rizomatikus jelentésburjánzást idéz elő. Az egymás mellé rendeződő jelentésmezők és asszociációs átkötések bonyolult rendszerként épülnek be a verstestbe, és teszik azt az értelmezés határainak végtelenségét tárgyiasító terepévé. A neoavantgárd szószétszerelő és szóösszeszerelő poétikája Vass költészetében a nyelvfilozófia tekintetében egy magasabb, egyediként megjelenítő módszertan mentén nyert új értelmezést. Az olvasó folyton úgy érzi, a grammatika szétesőben, az új értelmezési lehetőség pedig kibontakozóban van Vass poétikájában.

AB-Art Kiadó, Pozsony, 2014

Válogatta és az utószót írta: Fekete J. József

A kötet a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelent meg.

Petőcz András

A SZABADSÁG APRÓ KÖRE

A Spanyolnátha (...) nem egyszerűen folyóirat, annál jóval több: közösség, amely távlatot teremt, perspektívát ad, nem csak a közösség tagjai számára, hanem mindenkinek, aki kapcsolatba kerül vele. Hiszen egyszerre ad teret a kreatív gondolkodásnak, az önfelmutatás lehetőségének, a tanulás és tanítás élményének, a társasági élet pozitív hangulatának.

Mindezt a legújabb technika segítségével teszi, gyakran akár több ezer kilométeres körzetben kötve össze alkotókat, barátokat, a művészet iránt fogékony személyeket. A Spanyolnátha ilyen módon valóban egy hálózat, a kreativitás és a szabadság köre, ahol mindenki ugyanannak a térnek, jelesül a nethálóznak a „lakosa”. „Földiek” vagyunk, ugyanabban a „faluban” lakunk mindannyian, ahogy a főszerkesztő, Vass Tibor

szokta írni, a távolság köztünk csak annyi, hogy a „falu másik végén vagy”, tehát valóban ugyanott élünk mindannyian. Emlékszem, amikor néhány évig Franciaországban laktam, Vass Tibivel általában úgy kezdődtek a leveleink, hogy „barátom, ott, a falu másik végén”, és én el is képzeltem egy nagyra nőtt, magyaros „utcás” falut, amelynek hosszú utcájában valahol ott kertészkedik a háza előtt Vass Tibor, és közben megbeszéljük a dolgokat. Én a falu végén, a hosszú utca végén laktam akkoriban, alig 1600 kilométerre Tibortól, és valóban úgy éreztem, bármikor átugorhatnék hozzá egy pohár sörre, ha éppen úgy alakul, hogy van egy unalmas, hosszúra nyúlt estém.

Mindez persze már önmagában nagyszerű lenne, de nem csupán arról van szó, hogy a Spanyolnátha közösséget teremt és távlatot nyit. Van még egy szempont, ami megfontolandó, és mindenképpen a későbbi Spanyolnátha-értékelők számára figyelemreméltó lehet. Nevezetesen az a tény, hogy a Spanyolnátha azt az alternatív és avantgárd művészetet és irodalmat jeleníti meg, amely sokak szerint ezekben az években, évtizedekben háttérbe szorult,

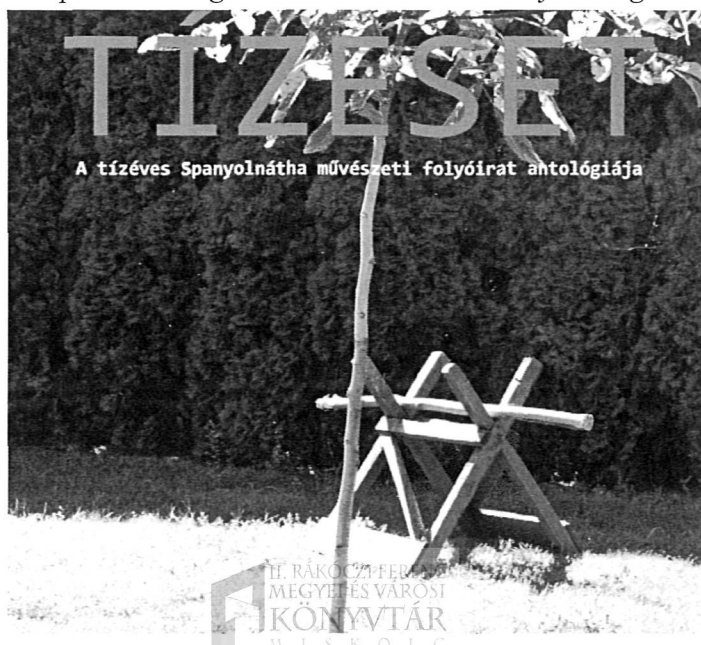
amelynek létjogosultságát néhányan már-már megkérdőjelezzik. Ma a Spanyolnátha című folyóirat és a Spanyolnáthához tartozó szerkesztők és szerzők – mással ellentétben – tudatosan vállalják az avantgárd hagyományát, foglalkoznak – többek között – Kassák vagy éppen Erdély Miklós életművével, vagy éppen a '80-as évek új-avantgárd törekvéseivel. Ez az a műhely,

a Spanyolnátha, ahol a performance, a mail art, az akusztikus vers természetes módon van jelen, és ez az a műhely, ahol a képzőművészet és az irodalom olyan magától értetődő módon kapcsolódik össze, ahogyan máshol alig, mert ez a természetes összekapcsolódás egyáltalában nem jellemzi hazai folyóiratainkat. (...)

A Spanyolnátha, amikor az avantgárd hagyományát felvállalja, akkor a nyitottságot képviseli, arra figyelmeztet, hogy merjünk kíváncsiak lenni az újra, az

újdomságra, az átlagostól különbözőre. Tulajdonképpen ez az igazi ereje az avantgárdnak, hogy eltér a hagyományostól, hogy akar és tud felvállalni szokatlan, a megszokottól eltérő törekvéseket. Ezért sem lehet avantgárd az, aki egyébként konzervatívnak vallja magát. Ugyanakkor, és ez még inkább különlegessé teszi a Spanyolnáthát, az avantgárd vállalása mellett, azzal egy időben a lap és annak közössége integrálni is tud, befogad olyan alkotásokat, amelyek önmagukban nem avantgárd alkotások. (...)

A Spanyolnátha 10 éves lett. Ezen a tizedik évfordulón képzőművészek és írók, művészetet szeretők és a civil társadalomban érdekelt közéleti személyek ünneplik azt, hogy van a nagyra nőtt „falunkban” egy műhely, amelybe be-betér a művészetet szerető kíváncsiskodó alkotó, vagy éppen alkotásokat fogyasztó polgár, és örül annak, hogy van előtte távlat. Ezért a műhelyért néhány ezer, vagy éppen tízezer kilométerről is ideugranak sokan, hogy kicsit otthon érezzék magukat, és lássák azt, hogy van értelme a hétköznapi rohanásban is valami nagyszerűt, valami kivételetet alkotni.

Részlet a Tízesezt – tízéves a Spanyolnátha művészeti folyóirat c. programsorozat megnyitóján elhangzott beszédből (2014. január 22.). A tízéves Spanyolnátha művészeti folyóirat Tízesezt című rendezvénysorozathoz kapcsolódva – a Herman Ottó Múzeum–Miskolci Galéria és a Spanyolnátha művészeti folyóirat közös kiadásában, a Nemzeti Kulturális Alap, Miskolc Megyei Jogú Város és Hernádkak Község Önkormányzata támogatásával az idei ünnepi könyvhétre jelent meg a Tízesezt című antológia.

Serfőző Simon

SEMMI SEM ÚGY VAN

(részlet)

Mit tettem én?

A katonai behívó elől megszöktem? Hiszen akkor meg is hurcolhattak volna! Még ha az a behívóparancs továbbképző gyakorlatra szólt is.

Kinek járt el a szám? Senki olyannak, akinek ne járhatott volna el. S mégis kitudódott?

Ki súgathott be? Kire, mire gondoljak? Legjobb lesz, ha nem gondolok semmire, senkire. Higgyek a szememnek! Ha úgy se hiszek, nyissam ki még jobban. A papíron ott a neve. Látom-e már?

Kénytelen voltam.

A neve fölött még azt is olvashattam, hogy szándékosan nem hagytam meg a címet, hol tartózkodom majd, nehogy a postás a küldeményel megtalálja.

Még jó, hogy nem hagytam meg. Nem azért szeleltem el.

Elkezdttem gondolkozni. Időnként képes vagyok erre. Nem mindig, mert legtöbbször akkor jut eszembe, amire tegnap, azelőtt lett volna szükségem, amikor nem gondolok rá. Most azonban, hogy kiássam a fészkeből, mikor csaptam fel a magam ellenségének, addig keresgéltem a fejemben, mígnem sikerült rálelnem.

Még azt is kisütöttem, hol járt el a szám.

Majdnem rá is ütöttem a kezemmel, hogy mért nem tudtam befogni? Olyan fontos volt elpampognom, hogy mit tervezek?

Fontos nem volt. Nem függött tőle az életem. Úgy éreztem mégis, valakinek el kellett mondanom. Talán mert megbíztam Guszti barátomban. Kíváncsi voltam a véleményére. Barátomnak mondom, ha nem is volt az. Ismeretségünk egy-két hetes lehetett. Bár ez a kis idő is elég volt ahhoz, hogy rokonléleknek érezzem.

Nem az volt, ami, lám, csak hosszú évek múlva derült ki. Nem vettem észre, hogy más lakik belül, mint akit kívülről megismertem. Egy alattomos alak, aki közel tudott az emberekhez férközni. Főleg a gyanútlanokhoz, mint amilyen én is voltam. Alig várhatta, hogy valami olyan derüljön ki rólam, ami mást is érdekelhet. Ő meg örülhessen, várhassa a jutalmat, mint kutya a kenyérhéjat.

Kellett nekem el-elmenni vele a közeli köpködőbe! Jó, legyen kocsmá! Szebben hangzik. Lecsúszik egy-két pohár sör, mindjárt beszélhetnékje van az embernek. Még akkor is, ha én nem vagyok beszélgetős fajta.

Ilyen alkalomkor történt, hogy eleresztettem a nyelvem.

De lehet, hogy ekkor már a sör beszélt belőlem, nem én. S nem gondoltam meg, miket árulok el magamról.

Ez a Guszti pajtás meg – gondolom – résen volt, s nem csak az én esetemben. Állandóan ki lehetett hegyezve a

A kötet borítója Urbán Tibor képzőművész grafikájának felhasználásával készült

füle, kitől mit hall. S ha valakiről kiderült ez az, ami neki kapóra jött, adta tovább. Azt is, amit tőlem hallott. Lehet, hogy kért is még egy kört, hadd járjon a nyelvem. Még többet halljon.

Még az a szerencse, hogy nem szidtam fennhangon a rendszert, szőrmentén csak, főleg nem szándékoztam felforgatni. Legalábbis a kérésemre megküldött tájékoztatóban erről nincs szó. Lehetne, mert mért ne járt volna ilyesmi a fejemben? Sutyoroghattam is róla. Fiatal voltam, tele világmegváltó szándékokkal. Csakhogy a rendszer fölforgatásához szervezkedni kell. Ott azonban nem tartottam. Mindig csak a panaszkodásig jutottam, amit nem lehetett felhasználni ellenem.

Jobbító szándékúnak is gondolhatták, akik ezzel foglalkoztak.

Amiben volt is igazság. Sose szívleltem, akik elnagygyázták a dolgukat: be kell kenni sárral, s nem lehet látni, mi van alatta. Róluk járhatott az ember szája. Habot is vethetett. Nem lógott ki a sorból.

Mostanra világhosszá vált számomra, mint a reggeli ablak, más érdekelte az én barátomat. Elszökni a továbbképzésre szóló behívó elől? Hoppá, gondolta, ezzel már lehet mit kezdeni.

Nyilván arra számított, hogy amire a fejét adta, örökre titokban marad. Nem kaparja ki a tyúk, mint ahogy a titkokat szokta.

(A regény az idejű könyvhétre – a Széphealom Könyvműhely gondozásában – jelent meg.)

Vasy Géza

A tanúságtevő történetei

Azok az irodalmi művek tekinthetők igazán maradandónak, amelyek az emberről és az őt körülvevő világról adnak egyénien és hitelesen képet. Serfőző Simon a maga fél évszázada formálódó életművével következetesen a tanúságtevők közé tartozik. Műfaji szempontból sokoldalú életműve az ars poetica szempontjából teljesen egyértelmű. Azt tekinti előleges feladatának, hogy felmutassa azt a nagy létszámú parasztságot, annak rétegeit, amelyből származik, s amelynek sorsa a második világháború óta különösen viharosnak mondható. S tágítva ezt a feladatot, az örökké vesztetek, a szegények, az elesettek sorsának vált irodalmi megörökítőjévé.

Az övé, a múlt század negyvenes éveiben születetté a legutolsó nemzedék, amelyik még testközelből, közvetlen élettapasztalatból szólhat az ötvenes-hatvanas évekről. Művei segítenek abban, hogy a nemzeti emlékezet megőrizhesse e korszak történéseit, emberi sorsait: színét és fonákját is.

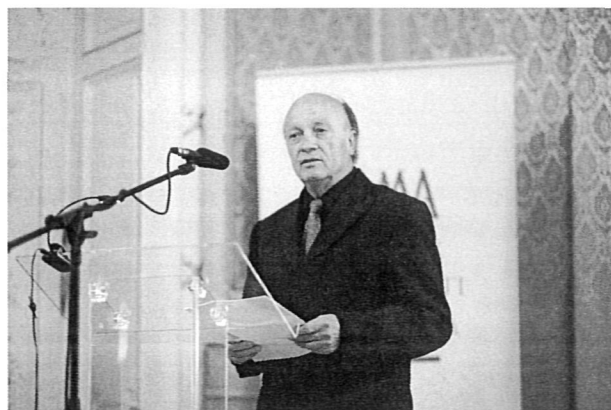
Serfőző Simon új prózakötete négy elbeszélést és egy kisregényt tartalmaz a legutóbbi évek terméséből. Az elbeszélések azt a tanyasi életet örökítik meg, amelyben 14 éves koráig neki is része volt, amelyben a látástól vakulásig tartó munkába már a kisgyereket is bevonták. Itt a hétköznapiak is drámákkal telítettek, ugyanakkor a szegény emberek találékonysága és ösztönös szolidaritása az ellentéteket is képes áthidalni.

A kisregényben a hatvanas évek második felében járunk. Az ugyancsak tanyáról származó főhős már túl van a katonaságon, városban él, a nehéz fizikai munka helyett lapterjesztéssel foglalkozhat, s házasodni készül. Élete mégis csupa feszültség, a szegénységből aligha lehet kilábalni. Két segítő barátja is akad, az egyikről azonban kiderül, sokkal később ugyan, hogy rendszeresen jelentett róla. A múltra a jelenből visszatekintő elbeszélő hangja nem a higgadságé, hiszen hőse egész életében viselte nehéz sorsát, míg a „barát” fényes karriert futott be. A huszonegyes fiatalember és az idős férfi számvetése mintázódik egymásra, s ezzel alighanem a leggyakoribb huszadik századi magyar életsorsot tette példázatosá.

Az ünnepi könyvhét miskolci rendezvényein többször is találkozhatunk Serfőző Simonnal. Ő vezeti a beszélgetést Isancu Laura moldvai születésű költővel a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár központi épületében (Miskolc, Görgey A. u. 11.) a június 11-én, szerdán délután 5 órakor kezdődő közönségtalálkozón. A könyvtéren (Szent István tér) a Írók asztalánál június 13-án, pénteken délután fél 3-tól dedikálja köteteit Serfőző Simon.

Versek és háttérük

Serfőző Simon, a Magyar Művészeti Akadémia tagja május 16-án tartotta – Versek és háttérük címmel – akadémiai székfoglaló előadását. A zagyvarékaszi születésű, Miskolcon élő író, költő eddigi pályafutására visszatekintve arra kereste a választ, hogy munkái milyen társadalmi környezetben gyökereznek, mi indította, mi indítja ma is az írásra. A következő idézet a budapesti Benczúr Házban elhangzott előadásból származik.

„...Életem során sokszor éreztem úgy, tehetetlen vagyok. Érzem ma is. Szeretnék mozdítani valamit a világon, s kevés az erőm hozzá. S nincs más lehetőségem, mint megfogalmazni, amin segíteni kellene, ami nem jól van. Megszabadulva ezáltal attól a tehetőtől, ami nyomasztólag hat rám. Ezért igyekszem kiírni magamból. Amit együttal ellenőrizhetek is. Ez nem óvatosságot jelent, hanem törekvést a pontos szövegre. S úgy, hogy egyszerre legyen közérthető, s a művészet nyelvén elmondott is.

A magánélet művekbe emelése ugyanúgy foglalkoztat, mint az, mi miért történik, sokszor éppen ellenünkre. Szeretném én is megmutatni magam, akár csak más. Viszont tapasztalnom kell, hogy amikor személyes ügyeimről szólok, azok az ügyek nemcsak az enyéim, a közé is. A sorsom húsz valahány éves koromig egy volt a fekete vonatokra kényszerülő sorsával, a hetente-havonta hazajárókéval. Az írás, a szerkesztői munka később elkanyarította az utamat közülük, de a kapcsolatuk velük, a láthatár alatt élőkével nem szakadt meg. Gondolkodásom ma is az övék, legtöbb ösztönzést tőlük kapom. Ezekben az időkben viszont már más világtájak is megnyíltak számomra. S az ottani életet is ugyanolyan szorongatónak éreztem, mint a másikat. Ha nem szorongatóbbnak...”

SZÉP VERSET (IS) ÍRT KORPA TAMÁS

Kötetlenül – kötetekről, régi és új könyvhetekről

A szendrői születésű Korpa Tamás – költő, irodalomtörténész, jelenleg a Debreceni Egyetem doktorandusza – első versei Miskolcon jelentek meg, de első kötetének verseit már Debrecenben írta. Az idén „kötetlen” lesz számára a könyvhét, de nem teljesen...

– Az ideai könyvhéten – szerencsére – kötetlen maradok. Nem írok sokat és gyorsan, de azért dolgozom folyamatosan. Van kötettervem, benne is vagyok, az utóbbi években *Metapillanat* címmel közlök egy ciklust, amit végül megkíméltem attól, hogy az *Egy híd térfogatáról*-ban megjelenjen. Elég szövevényes szövegnek tűnik, ennek a kontúrjait lapogatom, tapogatom. De nem maradok teljesen kötet nélkül: a *Szép versek*-ben lesz egy cikluskám: a *Völgy erdőkerület*. Némileg feneketlen, szurdokvölgy-szerű téma.

– Emlékszik még az első *Szép versekre*? Vagy úgy is kérdezhetném, emlékszik még az első *könyvhetekre*?

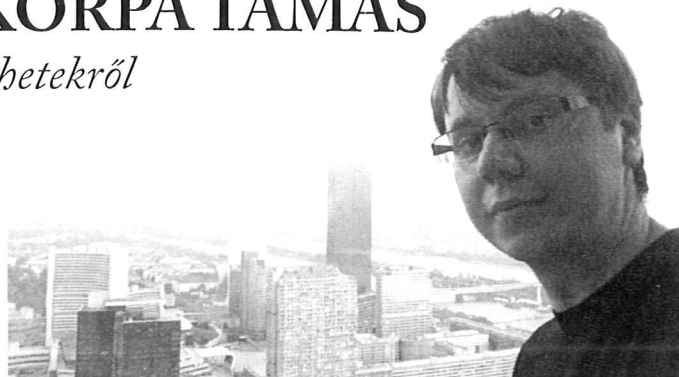
– Ezek az emlékek Miskolchoz kötődnek. Ott tanultam a Herman Ottó Gimnáziumban történelem–német szakon. Sok évvel ezelőtt, 2006-ban angoltanárnömtől kaptam egy 1967-es *Szép versek*-et, benne Bella István, Kalász László és Ratkó József szignójával. Akkor arra gondoltam, ha valaha beválogatnak a *Szép versek*-be, viszonzni fogom kedvességét egy példánnyal. Ez meg is történt, beválogattak: először 2009-ben, majd 2013-ban ismét, de elmulasztottam a viszonzást. Azóta is dolgozik bennem ez, jókora lelki ismeret–furdalással karöltve.

– Az *Új Hegyvidék* miatt nincs lelkiismeret–furdalása?

– Elnéző mosollyal és bizonyos féltékenységgel tekintek vissza régi önmagamra, aki 18 évesen fejébe vette – s az ügyet vállára –, hogy csinál egy szépirodalmi és részben történeti periodikát. A kortárs irodalmi paletta és tudományos szcena jelentékeny részét sikerült megnyerni hozzá – Borbély Szilárdtól Fecske Csabán keresztül Bitskey Istvánig, Láng Zsoltig, de 2011 januárjában aztán abbamaradt minden. Hadobás Sándorral, a rendkívül jó ízlésű és tájékozottságú történész–muzeológussal addig bírtuk tartós jelenlét és támogatás nélkül. Pedig rejlett némi potencialitás az *Új Hegyvidék*ben, még ma is úgy tűnik. A periodika – és ez igen öröndetes – több tanulmánya, kritikája hivatkozott szakirodalom lett.

– A hegyek és a „hegyvidékek” után alföldi lett. Hol van otthon Korpa Tamás, a költő?

– Miskolc és Szendrő topográfiájához képest

Korpa Tamás Bécsben

Debrecen végtelenül ingerszegény közegnek hatott: hegyek, folyók, középkori építészeti emlékek hiányát értem ez alatt. Ha most megkérdezik, honnan jöttem, Debrecent szoktam mondani, azzal a fenntartással, hogy nem vagyok alföldi, nem érzem át az alföldiség lelkialkatát. Debrecen mégis képes bizonyos városrészeiben olyan összefüggő, átható, pozitív értelemben magába-zárkózó aurát előállítani, ami azt a hatást kelti, hogy: *minden megvan, és nem lehetne jobban meg*. Egy erős processzor ez a tér ilyenkor: dolgozik bennünk, velünk. Tavasszal hosszabb ideig Bécsben éltem, az egyetemen kutattam osztrák neoavantgárdot. Outsiderként elsősorban a Régi-Duna környéke, az ENSZ-City és a felhőkarcolók voltak hatással rám. Az elementáris kapcsolat a négy ágra választott Dunával, a felforgató, de meghitt ökonómia a régi és a hipermodern építészeti rétegek között. Jelenleg meglehetősen skizoid módon tehát többféle térben élek. Illetve többféle (egymással részben rivális) tér alkotja azt a lelki teret, amiből beszélék.

(fg)

Korpa Tamás

Az arc éjszakája

kopognak
a lépcsőház keramitkockáin a szavak.
idős vagy, kérdezi a száj és sztreccsesen
rándul, lebukik az arccal a körbeárcolt
szokatlan vízben. az ajak bordó facér
köpenye a szájnak, a nyelv maszkja,
tenyérrnyi telken konokul siklik az íz
a nyelven, az erek fekete rácsán, nyálunk
veszi körbe, és pajzsra emelve kérdi tőle,
idős vagy? nem idős az íz a habkönnyű
nyelven. a nyelv masszázsa a testnek,
komplett wellness, fűzőld szauna
egy kalinka-fehér liget szélén. a sötétedés
lerövidíti a táplálékláncot, tudja az íz.
egy liget íze sok mindent tud az anyagról.
idős vagy? kérdezi a szem, és könyörtelenül
pislog. az arc éjszakáját zivatar mossa fel.

ELHALLGATVA ÉS ELFELEJTVE – HARMADSZOR IS

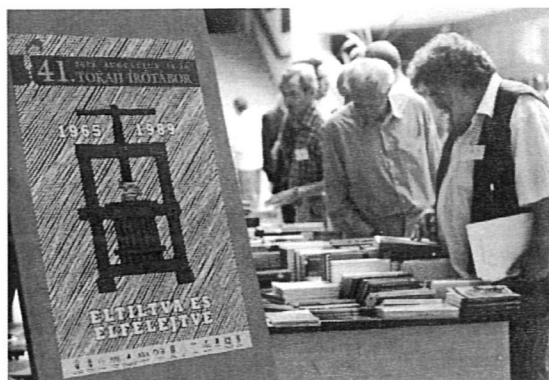
„Nagyjövő mögöttünk” – ez a Kalász László-verssor a mottója az idei, 42. Tokaji Író Tábor Elhallgatva és elfelejtve című tanácskozásának. Ez lesz a harmadik, a zárófejezete annak a sorozatnak, amely az 1945 utáni szellemi mozgásokat, irodalmi, művészeti változásokat vizsgálja.

Az első, 2012-es Elhallgatva és elfelejtve című tokaji tanácskozáson a magyar irodalmi és szellemi élet 1945 és 1965 közötti időszakának történéseit vizsgálták, 2013-ban pedig az 1965-től 1985-ig terjedő két évtizedet tekintették át az író tábor résztvevői. Az idén a rendszerváltás éveinek irodalmi mérlegéhez igyekeznek hiánypótló és további kutatásra ösztönző adalékokkal szolgálni. Tehát az 1980-as évek közepétől lezajló változásokat, eseményeket veszik számba. Az időhatárt természetesen nem lehet szigorúan kezelni, hiszen vannak olyan folyamatok, amelyek 1985 előtt indultak, de a rendszerváltás éveiben fejtették ki valódi hatásukat, és vannak olyanok, amelyeknek a következményei mindmáig meghatározóak.

A 2014-es tanácskozás tehát már azokat az éveket is vizsgálni fogja, amelyek új technikai, piaci és politikai kihívások elé állították a magyar irodalom szereplőit és műhelyeit. Tárgyalja például a minőségi könyvkiadás autonómiájának kivívását, majd a piacon való fokozatos ellehetetlenülését, az irodalmi hivatás közéleti térvesztésének lehetséges okait is.

A tanácskozás helyszíne a tokaji gimnázium és a kollégium. A hagyományok szerint a Tokaji Esték sorozatban alkotóműhelyek, folyóiratok bemutatkozása, felolvasóest, kiállítás, hangverseny és minőségi tokaji borok várják a résztvevőket.

A táborba jelentkezni lehet postai vagy elektronikus levélben (3501 Miskolc, Pf.: 375; tokaji.irotabor@chello.hu), a jelentkezési lap az író tábor honlapján (tokajirotabor.hu) is elérhető.

A tavalyi tokaji tábor archívumából

Kalász László

(Ady Endrének)

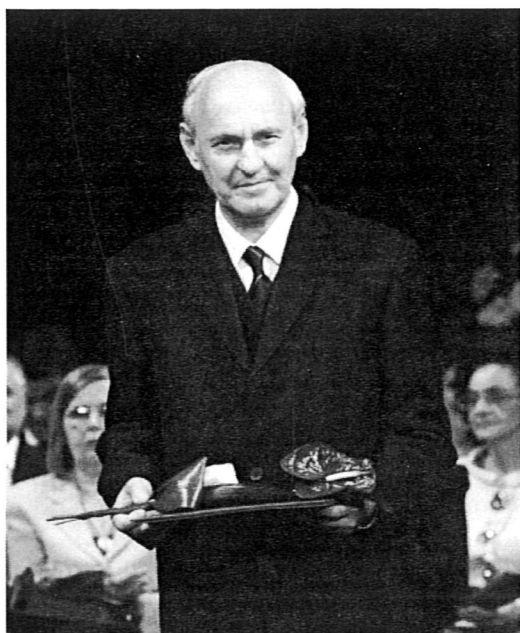
Magunkra

hagyatván

magunktól hagyottan
keressük jövőnkné
áltató múltunkban

nagy jövő mögöttünk!
csak csodára várunk
több mint ezer éve
ez a módi napunk

(Kalász László: Nagy jövő mögöttünk.
Miskolc, Felsőmagyarország Kiadó. 1998.)

Fotó: Mocsári László

Sáray László elismerése

Sáray László, a Tokaji Író Tábor kuratóriumának titkára Miskolc város ünnepén, 2014. május 11-én munkásságának elismeréseként Nívódíjban részesült.

Sáray László ny. könyvtáros, irodalomszervező már az író tábor 1972-es indulásakor ott volt Tokajban, és azóta is minden évben azon dolgozik, hogy megfelelő fóruma legyen az egyetemes magyar irodalomnak, a felelős értelmiségi gondolkodásnak. Igyekszik mindent megtenni azért, hogy a magyar irodalom képviselői – függetlenül attól, hogy hol élnek – személyesen is találkozhassanak, megvitathassák a tanácskozások előre meghatározott témáit, megismerhessék egymás véleményét egy-egy sokakat foglalkoztató, aktuális társadalmi, irodalomelméleti kérdéssel kapcsolatban.

A tokaji tanácskozások résztvevői, visszatérő vendégei közül többen is megfogalmazták már, hogy a tábor éltetője, lelke, motorja Sáray László.

Ebben az évben új lendületet vett a Herman Ottó Múzeum és a Miskolci Galéria könyvkiadó tevékenysége. A 2014-re tervezett tíz tudományos és művészeti kiadványból hat jelent meg az első fél-

évben. Ezeket az ünnepi könyvhét keretében, június 11-én, szerdán délelőtt 10 órától mutatják be a közönségnek a múzeum papszeri kiállító épületében.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve LII. (2013)

Főszerkesztő: Pusztai Tamás

Szerkesztette: Tóth Arnold

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve azon ritka vidéki tudományos periodikák közé tartozik, amelyek már több mint ötven éve folyamatosan megjelennek, és évről évre közlik a múzeumi kutatások legújabb eredményeit. Az elmúlt, 2013-as évet összegzi a most bemutatásra kerülő 52. szám. A Miskolci Egyetem Történeti Intézetének vezetőjét, dr. Gyulai Éva történész-muzeológust köszönti a kötet, amelyben 32 szerző 26 tanulmánya olvasható a régészet, történettudomány, néprajz, irodalomtörténet, művészettörténet területeiről.

Kalicz Nándor – Koós Judit: Mezőkövesd-Mocsolyás

A neolitikus Szatmár-csoport (AVK I.) települése és temetője a Kr. e. 6. évezred második feléből

A Mezőkövesd-Mocsolyás lelőhelyen 1994-ben végzett ásatás kimagasló eredményeket hozott a neolitikus kutatás számára. A feltárt jelenségek és leletek a neolitikum kezdeti időszakát egységesen képviselik az Északkelet-Alföld jelentős részén. A korábbi csekély méretű ásatások után a mocsolyási nagyszabású feltárások alapján megismerhettük a települési szerkezetet, építményeket, a rendkívül gazdag leletanyagot és az öt feltárt, leégett ház maradványait, tehát az élettel kapcsolatos sokoldalú jelenségeket. A 25 temetkezés ismeretében betekinthettünk a halottakkal kapcsolatos temetkezési rítusba is.

Bodnár Mónika: A Serényiek hatása a gömöri népeletre

Az arisztokrácia kutatása nem jellemző a hazai néprajztudományban. Ugyanakkor tény, hogy egy-egy birtokos család szellemisége jelentős hatást gyakorolt egy-egy kistáj, régió népeletére, népi kultúrájára. Bodnár Mónika könyve közel húszéves kutatómunka

eredményét összegzi, bemutatja a putnoki uradalom (Putnok, Málé (ma Serényfalva), Dédes (ma Dédestapolcsány), Sajószöged és Bánréve) földesurainak, a gróf Serényi családnak a népeletre gyakorolt hatását.

Mikita Gábor: Páholynytogató

Művek és művészek a miskolci színház színpadán

A legnagyobb múltra visszatekintő magyarországi színházi intézmény a Miskolci Nemzeti Színház, ám az egyedülálló múlt ellenére most jelent meg az első olyan kismonográfia, amelyben Mikita Gábor színháztörténész-muzeológus a kezdetektől egészen a kézirat lezárásának időszakáig foglalja össze a miskolci színjátszás művészi törekvéseit. A szerzői figyelem középpontjában a repertoár alakulása, valamint a művészi megvalósulás mikéntje áll: a kötet vezérfonalát annak vizsgálata adja, hogy a társadalmi események, művészeti törekvések, nézői elvárások hatására a színház műsora hogyan formálódott.

A leírtakat gazdag képanyag illusztrálja.

Bán András – Éliás István: Nagy Kunszt 2008–2013

A Miskolci Galériában 2008 és 2013 között megvalósult, kortárs képzőművészetre épülő foglalkozássorozatok ötéves folyamatát elemzi tanulmányokkal és kiemelt példákkal. Huszonhat művész alkotásához ad feldolgozási, képolvasási lehetőségeket, és hozzákapcsolja a Kunsztban megvalósult múzeumpedagógiai gyakorlatokat. Tartalmaz műelemzéseket, feladatleírásokat és bemutatja a Nagy Kunszt Kortárs Képzőművészeti Tanulmányi Múzeum muzeológiai és múzeumpedagógiai módszertanának elveit. Az írásokat kétszáz műtárgy- és foglalkozásfotó illusztrálja.

Balázs Bálint: Visszafele nem muzsikálnak

Szerkesztette: Koleszár Krisztián – Laki-Lukács László

Galyasági Településszövetség, Perkupa, 2014.

A Galyasági Településszövetség újabb, gazdag tartalmú kiadvánnyal lepte meg a hon- és népismeret iránt érdeklődőket, ezúttal a századfordulós Bódvavendégi (ma Szlovákia, Hostovce) világába kalauzolva az olvasót. Balázs Bálint (szül. 1951) 1976–1977-ben, ipari iskolai tanára biztatására írta meg a parasztönéletrajzzal rokonítható parasztrehányt. Az írásnak a nagyszülő elbeszéléseiből merített közvetlen stílusa, temérdek érdekes adata, tájszava, szófordulata, népeleti leírása olyan helytörténeti-néprajzi értékkel bír, amely hosszú idő után végre könyvként való megjelenést követelt magának.

Szóval és képpel is mesél Vitkolczi Ildikó

PALKÓ, ZSÓFIA ÉS A SZÖRNYŰ SZERDA

Vitkolczi Ildikó a könyvtárban

Vitkolczi Ildikó miskolci író három gyermekkönyvét is megjelentette tavaly az Ab Ovo Kiadó, az idén napvilágot látott e-bookként – a korábban országos pályázaton díjat nyert, hagyományos könyvként már megjelent – *Chorum Sieram* című regénye, és a könyvhétre elkészült a *Palkó, Zsófi és a szörnyű szerda* című kötet.

Vitkolczi Ildikó eredeti végzettsége szerint magyar–német szakos tanár, szabadidejében szívesen és tehetségesen rajzol, fest, de leginkább írással, az irodalommal foglalkozik.

Gyermekkora óta talál ki meséket, fantasztikus történeteket. A *Walter, a falra festett sárkány* című gyerekregénye 2010 karácsonyára jelent meg a Noran Kiadó gondozásában. A könyv bekerült a „100 jó könyv a Csodaceruza ajánlásával” című válogatásba, és itt, Miskolcon a városi könyvtár olvasásnépszerűsítő, „Könyvbúvár 2011” elnevezésű programjába.

Vitkolczi Ildikó saját illusztrációival jelent meg 2013-ban az Ab Ovo Kiadónál a *Palkó, Zsófi* meg a világ dolgai, majd a *Palkó, Zsófi és a náthajaj*, valamint egy színezőkönyv: a *Palkó, Zsófi és a színes ceruzák*. A kiadó ajánlása szerint „Vitkolczi Ildikó sok humorral, szeretettel és megértéssel ír a gyermekek ismerkedéséről a világgal. A rövid, könnyen olvasható szövegek kedves humorát a rajzok is fokozzák, amelyek szintén a szerző tehetségét dicsérik.”

Idei könyvheti ajándék a szerzőtől és az Ab Ovo Kiadótól – nemcsak gyerekeknek – *Palkó és Zsófi* történetének folytatása. Vitkolczi Ildikó saját rajzaival jelenik meg a *Palkó, Zsófi és a szörnyű szerda* című kötet.

Kedvcsinálóként olvassunk bele a fülszövegbe!

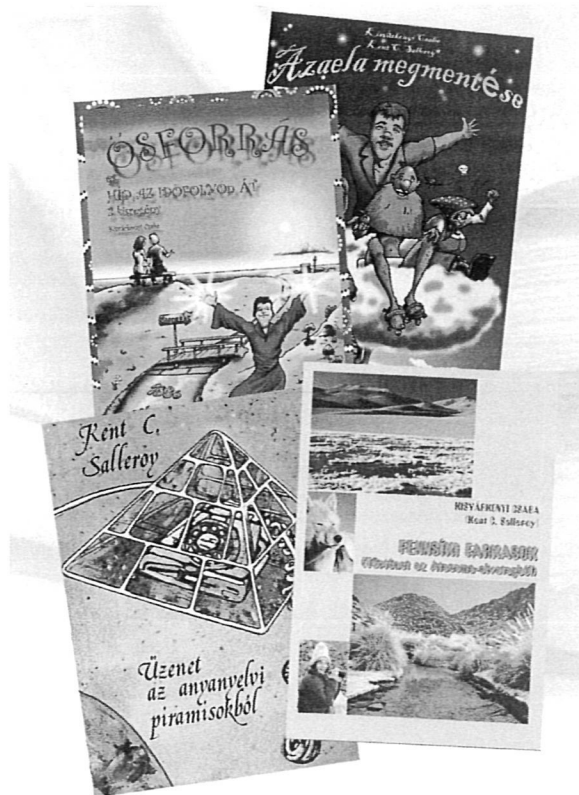
„*Palkó és Zsófi* számára közeleg az óvodába, illetve iskolába menés ideje... De mi történik akkor, ha váratlanul mindkét gyerek úgy dönt, hogy semmi kedvük összel oviba vagy iskolába menni? Meg tudja oldani Anya és Apa ezt a helyzetet? Valóban laknak sárkányok Éduánál, Anya hűgánál, és mi köze a Nagyapa szakállának a Mikuláshoz? A kérdések csak gyűlnek, *Palkó és Zsófi* pedig lelkesen keresi a válaszokat a sorozat 3. kötetében is.”

II. RÁKÓCZI MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

VALÓSÁGOS ÉS VIRTUÁLIS VILÁGJÁRÁS

Kisvárkonyi Csaba – eredeti végzettségét tekintve vízépítő mérnök, foglalkozására nézve angoltanár – állandó lakhelye Miskolc, de otthonosan mozog a nagyvilágban. Élménybeszámolóinak, vetített képes előadásainak köszönhetően nagyon sokan utazóként ismerik. Elsősorban olyan helyeket keres fel, amelyek egyik utazási iroda programjában sem szerepelnek. Eddig több mint 100 országban járt. Kisvárkonyi Csaba a valóságos utazások mellett szívesen kalandozik a fantázia világában is. Elsősorban fantasztikus regényeket ír. Az eddig – magánkiadásban – megjelent tíz regénye a szellem szabad szárnyalásának lenyomata. Nem ír útikönyveket, de mint példaként mondja, az *Atacama-sivatag* csendjére is szüksége volt ahhoz, hogy megírhatta a *Fennsíki farkasok* című regényét.

Az ünnepi könyvhét keretében **június 13-án, pénteken délután fél 4-től a miskolci könyvtéren, az Írók asztalánál dedikálja könyveit Kisvárkonyi Csaba** (alias Kent C. Salleroy).

CSILLAGOK

(részlet)

1944 áprilisában egy nap a mama elkérte a kabátomat, amiben az iskolába szoktam járni. A varrodoboz ott volt mellette az asztalon.

– Nem lóg egyetlen gombom sem, mama, és nem is szakadt le! – csodálkoztam. Különbén is, nyolcéves voltam már, és tudtam gombot varrni, hiszen a mama megtanított rá.

– Nem gombot varrok – jegyezte meg a mama, és úgy rémlett, a hangja a szokottnál is szomorúbb. Háború volt, és én gyakran hallottam a felnőtteket egymás között arról beszélni, hogy rossz idő jár mindenkire, de ránk, zsidókra még inkább. Nem igazán figyeltem ilyenkor rájuk, mégis valami meghatározhatatlan félelmet éreztem, mintha a bőröm alá kúszott volna a sok érthetetlen, halk szó. De ahogyan belemerültem a babáimmal való játékba, szép lassan elsüllyedtem a valóság világa, helyette ott volt nekem Sári meg Lea baba, akik azért nyafogtak, hogy öltöztessen már föl őket a szép ruhájukba.

– Jaj, gyerekek, várjatok, először ki kell vasalnom a szoknyátokat! – és elővettem az apró vasalót. Mert volt kisvasalóm, kicsi tűzhelyem, lábosaim, bababútorom, mindenem, ami egy igazi asszonynak kell. Pici gyertyatartóim is voltak, bennük apró gyertyák. Ha azt játszottam, hogy bejön a szombat, akkor – persze nem igaziból, csak játékból – meggyújtottam őket. Összesen négyet, mert a mama mondta, hogy legalább kettőt illik gyújtania annak az asszonynak is, akinek nincs gyermeke. Amióta a bátyáim és én megszülettünk, azóta értünk is gyújtott egyet-egyet, így lett a kezdeti kettőből öt gyertya.

Nekem Sári baba meg Lea baba voltak a 'gyermekeim', így én négy gyertyát gyújtottam játéksímból. Akkor azonban nem velük játszottam, a leckémet írtam. Épp befejeztem, mikor a mama hozta a kabátomat, hogy kész van, és hogy másnap feltétlenül abban induljak az iskolába. A szemem sarkából láttam, hogy valami szokatlan van az én kék kabátkámon. Egy sárga selyemből varrt csillag. A hatágú Dávid-csillag, a mi csillagunk, amit nagyon jól ismertem, hiszen ott volt a szédertálunkon is.

Megkérdeztem a mamától:

– De Mamele, miért varrtad a kabátomra a magén Dávidot?

Ő meg elmagyarázta, hogy muszáj viselnem, kiadták rendeletben, minden zsidónak ilyen kell hordania. A lelkemre kötötte, hogy ha az utcára megyek, mindig vegyem fel a kabátot. Kérdeztem, hogyha melegem lesz, akkor is. Azt mondta, hogy akkor is, de kigombolhatom a kabátot. Ha pedig bejön a jó idő, akkor majd a blúzomra varrja át a csillagot.

Másnap reggel a kabátban mentem az iskolába, a kistáskám szokás szerint a hátamon volt. Nem zsidó iskolába jártam, mert nálunk nem volt olyan, hanem a katolikus felekezeti.

Láttam, hogy az utcán néhányan furán bámulták a kabátomon a sárga csillagot, mások meg elfordultak, amikor meglátták. Voltak, akik összesúgtak mögöttem, amikor elmentem, úgy éreztem, hogy a csillagomról beszélnek. Szinte mindenkit ismertem a településen, de még akiket nem, azoknak is mindig illedelmesen köszöntem, ahogyan a papa meg a mama tanította. Ezt tettem ezen a reggelen is, ám voltak, akik alig hallhatóan fogadták, mintha be lettek volna rekedve, és nem tudtak volna hangosan beszélni. Csak Giza néni viselkedett úgy, mint máskor, nemcsak a köszönésemet fogadta, hanem a fejemet is megsimogatta:

– De szépen tudsz köszönni, kis Sári! Aztán hetest kapjál máma!

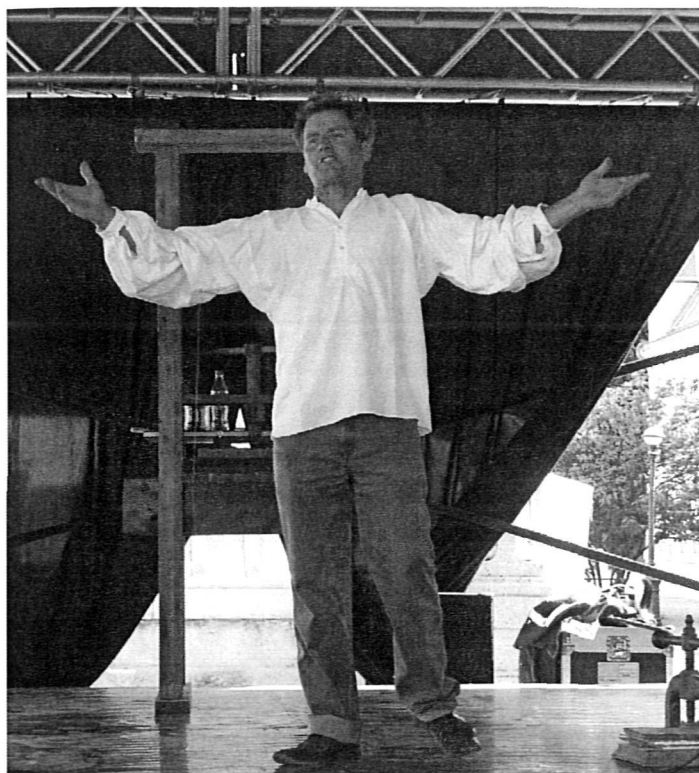
Akkoriban a hetes volt a legjobb osztályzat, az volt a kitűnő. (...)

Alig vártam, hogy véget érjen a tanítás, és hazamehessek. Tudtam én, hogy mi zsidók vagyunk, de az olyan természetes volt nekem, mint a kezem-lábam, mint a péntek esti gyertyagyújtás, vagy mint az, hogy hanuka ünnepén trenderlivel játszottunk. De az, ahogyan az iskolában néhány idősebb gyerek mondta rám, meglátva a kabátomon a Dávid-csillagot, hogy 'zsidó', az fáj, mintha megsúrtak volna a mártogatós toll hegyével.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a „Magyar Holokauszt Emlékév – 2014” pályázatában szerepel Csorba Piroska A kövek nem hervadnak el című könyvének megírása, megjelentetése is. A kötetben szereplő huszonnégy írás egy része megénkhez kötődő neves, zsidó származású személyiségek életéhez fűződő történet, másik része híres rabbikhoz, zsinagógákhoz kapcsolódik, a harmadik rész írásainak témája a holokauszt. Ezek között vannak dokumentumjellegűek, és vannak 'igazi' szépirodalmi művek is, mint például a Csillagok című novella.

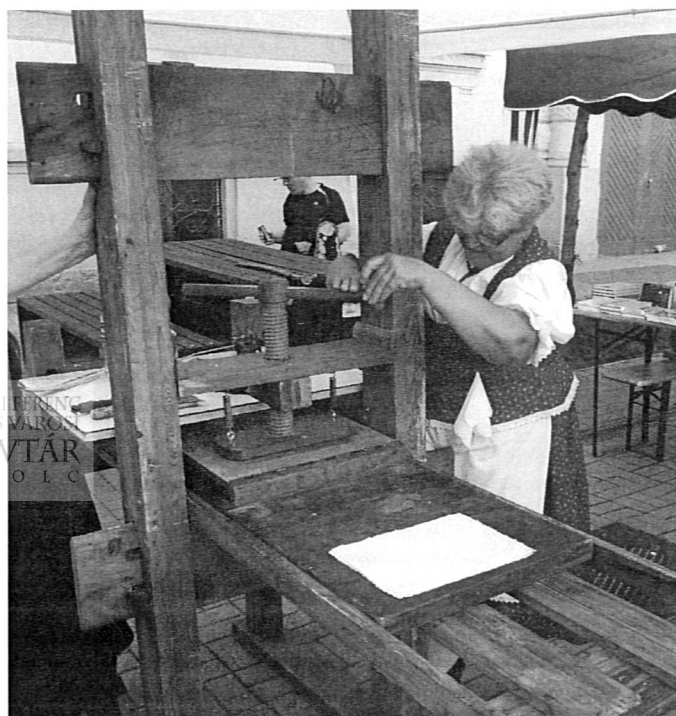
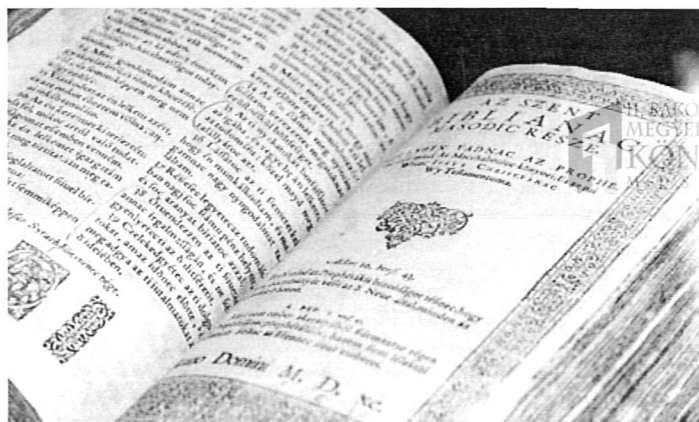

KÖNYVEK KÖNYVE – MÚLTIDÉZŐ BEMUTATÓ

Merített papírra, ólombetűkkel, XVI. századi technikával készíthetünk nyomtatásokat, könyvlapokat Daruka Mihály segítségével a miskolci könyvtéren június 13-án, pénteken délelőtt 10 órától este 6-ig. Közben délután 4 órától a nagyszínpadon interaktív színpadi játék keretében idézi fel Daruka Mihály – és a közönség – a bibliafordító Károly Gáspár életét és a Vizsolyi Biblia nyomtatásának történetét. Az előadás egyben meghívó is Vizsolyba, ahol 1590-ben Mantskovit Bálint műhelyében elkészült az első – teljes – magyar nyelvű Biblia, és ahol most Daruka Mihály irányításával működik a Biblianyomtatás Háza.

Felvételeink a 2013-as könyvhétén készültek.

a múlt a könyvtárba vezet

A Műt folyóirat következő vendége
2014. június 16-án (hétfőn) 17 órakor a

FORRÁS folyóirat

BUDA FERENC
Kossuth-díjas költő, műfordító,
főmunkatárs

FÜZI LÁSZLÓ
József Attila-díjas irodalomtörténész, kritikus,
főszerkesztő

Beszélgetőtárs: Jenei László író, szerkesztő

Az est helyszíne a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár (Görgey Ártúr u. 11.)
A belépés ingyenes, mindenkit szeretettel várunk!

műt
www.muut.hu

nka
Nemzeti Kulturális Alap

85. Ünnepi Könyvhét és 13. Gyermekkönyvnapok Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

2014. június 11., szerda 16.00

Ünnepélyes megnyitó

Az ünnepi könyvhét megyei programsorozatát megnyitja

Jókai Anna kétszeres Kossuth-díjas író, költő
Köszöntőt mond: **Dr. Kovács János**, a B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat főjegyzője
és **Dr. Fekete Zoltán**, Mezőkövesd város polgármestere
Helyszín: Mezőkövesd, Szent László tér

Alsóvadász, Sportpálya

2014. június 7., szombat 14.00
Lovagi hagyományaink
A Diósgyőri Aransarkantyús Lovagrend
bemutatója

Bükkzsérc, Rendezvénypark

2014. június 14., szombat 17.00
Lúdas Matyi
A Musical Műhely Miskolc előadása

2014. június 14., szombat 14.00–18.00

Népi játszótérház a Fügedi Márta Népművészeti
Egyesület tagjainak vezetésével

Erdőhorvati, Községi és Iskolai Könyvtár

2014. június 5., csütörtök 14.30
Rendhagyó irodalomóra Megyeri Sándorral

2014. június 10., kedd 14.30

Csipkerózsika
A Huncutka Bábszínház előadása

Encs, Városi Művelődési Központ és Könyvtár

2014. június 16., hétfő 15.30
Orosz Margit Tűnődés című verseskötetének
bemutatója és Ormós Péter grafikusművész
(a kötet illusztrátora) kiállításának megnyitása

Felsőkelecsény

2014. június 14., szombat 18.00
Az OMI Zenés Színház előadása

Kazincbarcika, Egressy Béni Városi Könyvtár

2014. június 2., hétfő 16.00
TÁMOP KulturLEGO – Jumurdzsák gyűrűjéért
a Magister M-ig
Író-olvasó találkozó Pierrot-val

2014. június 4., szerda 10.00

Legyetek jók!
A Bárka Színház előadása

2014. június 4., szerda 10.00

Arcfestés, lufi hajtogatás Tódor bohóccal

2014. június 4., szerda 11.00

„Kor-határtalanul”
Testi-lelki egészségmegőrzés Endrei Judit
tanácsaival

2014. június 4., szerda 15.00

MC Pita Ramos koncertje

2014. június 4., szerda 16.00

GITÁRO-SOKK
Páko Mária és tanítványai zenés előadása
(Rimaszombat)

Kenézlő, Községi és Iskolai Könyvtár

2014. június 10., kedd 9.00
Csipkerózsika
A Huncutka Bábszínház előadása

Mezőkövesd, Községi Ház

2014. június 11., szerda 17.00
Közönségtalálkozó Jókai Anna kétszeres
Kossuth-díjas író, költőnővel

Ózd, Városi Könyvtár

2014. június 10., kedd, 16.00
Író-olvasó találkozó Leszkoven Lászlóval

2014. június 11., szerda 16.00

A Villanőfényben „Az olvasás és én” című
térsegi szintű fotópályázat eredményhirdetése és
kiállítás-megnyitó

2014. június 12., csütörtök 15.00

Kitekintő – ablak a térségre
Bemutatkozik Lénárdtáróc

2014. június 13., péntek

Matusz Gyula könyvbemutatója

Sárospatak, Városi Könyvtár

2014. június 10., kedd 15.00
Bemutatkozik a Zempléni Múzsza
Vendégek: Dr. Bolvári-Takács Gábor alapító
főszerkesztő és Dr. Földy Lilla szerkesztő
Helyszín: Újbástya Rendezvénycentrum

2014. június 11., kedd 10.00

Könyvtári terasznyitás
A könyvtári teraszt átadja Csatlóné Komáromi
Katalin igazgató
Ünnepi műsor és könyvbörze a teraszon
Helyszín: A Művelődés Háza és Könyvtára terasza

2014. június 12., csütörtök 10.00–16.00

Pósa Lajos-emléknap
Pósa bácsi meséiből – könyvtári foglalkozás a
könyvtárban
„Édesanya csillaga!” – Pósa Lajos költőre
emlékezik Pocsainé Eperjes Eszter
Helyszín: Újbástya Rendezvénycentrum

2014. június 13. 10.00–17.00

Amnesztia-nap a könyvtárban

2014. június 10–16.

Az ünnepi könyvhét idején a könyvtári
beiratkozás ingyenes!

Sátoraljaújhely, Városi Könyvtár

2014. június 2., hétfő 16.00
Az ünnepi könyvhét megnyitása
Köszöntőt mond: Szamosvölgyi Péter polgármester

2014. június 2., hétfő 16.00

Milyenek a magyarok?
Vendégünk: Lackfi János József Attila-díjas költő, író

2014. június 11., szerda 17.00

A Kárpát-medence örökségturisztikai atlasza
A kötetet bemutatja: Dr. Csorba Csaba történész

2014. június 2–június 20.

Irodalmi kincseink
Könyvkiállítás sátoraljaújhelyi szerzők műveiből

Szentistván, Szabadidőpark

2014. június 7., szombat 16.00
Szentistváni Gyöngyösbokrétás Hagyományörző Egyesület
bemutatója

Szerencs, Általános Művelődési Központ

2014. június 13., péntek 17.00
Egy korty derű
Közönségtalálkozó V. Kulcsár Ildikó újságíróval
Helyszín: Rákóczi-vár, Lovagterem

Szomolya, Mária tér

2014. június 9., hétfő 15.00
A Ciráda zenekar koncertje

Tiszaújváros, Hamvas Béla Városi Könyvtár

2014. június 12., csütörtök 17.00
Író-olvasó találkozó Sepsi Sándor költővel
Szikrák című verseskötetének bemutatója és dedikálás
Közreműködik: Dankó Hajnalka versmondó

2014. június 13., péntek, 17.00

Az élő Rónay című kötetet bemutatja és dedikálja Dr.
Reisinger János irodalomtörténész

2014. június 13., péntek, 17.30

Jézus gyógyításai a hit nevében
Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész

2014. június 12., csütörtök 14.30

A nyár az irodalomban
Irodalmi délután
Helyszín: Tiszaszederkényi Fiókkönyvtár

2014. június 21., szombat 14.00

Tiszaszederkényből a nagy háborúba
Tiszaszederkényi katonák az I. világháborúban című kiállítás
megnyitója
A kiállítást megnyitja: Kákóczki Balázs hadtörténész
Helyszín: Villascederkyn Tájház

Vajdacska, Napközi Otthonos Óvoda

2014. június 10., kedd 11.15
A kezek játéka
A Huncutka Bábszínház előadása

85. Ünnepi Könyvhét és 13. Gyermekkönyvnapok Miskolc, 2014. június 11–június 14.

Ünnepélyes megnyitó

június 11., szerda délután 3 óra

Az ünnepi könyvhét miskolci programsorozatát megnyitja:

Iancu Laura József Attila-díjas költő

Köszöntőt mond: **Kiss Gábor** alpolgármester

Helyszín: Miskolc, Szent István tér

Előzetes könyvtári programok

június 2., hétfő 11.00

Hahó, könyvtársak! Megyei olvasásnépszerűsítő játék szóbeli döntője. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer támogatásával.

A zsűri elnöke: Lackfi János József Attila-díjas író, költő, szerkesztő

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc

június 3., kedd 16.30

A magyar nyomtatott szótárak története. Kiállítás a Tinta Könyvkiadó anyagából

A kiállítást megnyitja Kiss Gábor alpolgármester
Szakmai megnyitót mond: Kiss Gábor, a kiadó ügyvezető-tulajdonos igazgatója

A kiállítás megtekinthető: június 17-ig

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc

június 4., szerda 14.00

Vidám gyermekfoglalkozás. Vitkolczi Ildikó: Walter a falra festett sárkány című könyvének ismertetése,
Helyszín: Tompa Mihály Könyvtár, Miskolc, Gyöngyösi u. 1.

június 10. kedd 14.00

Hanna és Gubanc, interaktív mesedélután vetítéssel, rajzolással, játékkal

Vendég: Kőszeghy Csilla író, illusztrátor

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc, Görgey A. u. 11.

június 10. kedd 17.00

Az 50 éves Fazekas Festészet tanszakának zárókiállítása. Nyomtatja: Cseke Gábor, az iskola igazgatója

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc, Görgey A. u. 11.

Könyvheti rendezvények

JÚNIUS 11., SZERDA

10.00 A Herman Ottó Múzeum és a Miskolci Galéria új kiadványai, könyvbemutató

Helyszín: Miskolc, Papszer 1.

10.00 A Supka Géza-emléktábla megkoszorúzása
Helyszín: Lillafüred, Palota Szálló

15.00 Könyvekből jött képek – ismerkedés a gyermekkönyvek képi világával, mai magyar illusztrátorok munkáival.

Helyszín: Petőfi Sándor Könyvtár, Miskolc, Nagy Lajos király útja 16.

17.00 Közönségtalálkozó Iancu Laura József Attila-díjas költőnél

Beszélgetőtárs: Serfőző Simon József Attila-díjas költő

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc, Görgey A. u. 11.

Könyvtéri programok (Szent István tér)

14.00 Kiállítás a B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Intézet által meghirdetett rajzpályázatra beérkezett munkákból. Köszöntőt mond: Budai Erzsébet intézményvezető, B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Intézet. A kiállítást megnyitja: Smizsánszkykőné Marján Ida óvodavezető, képzőművész

15.00 A 85. Ünnepi Könyvhét és 13.

Gyermekkönyvnapok megnyitója

Köszöntőt mond: Kiss Gábor alpolgármester

A könyvhetet megnyitja: Iancu Laura József Attila-díjas költő

16.00 Miskolci Musical és Dalszínház műsora

16.30 Vass Tibor József Attila-díjas költő dedikál az Írók asztalánál.

17.00 Énekeltek versek: Fehér Sándor és Tímár Krisztián műsora

JÚNIUS 12., CSÜTÖRTÖK

14.00 A sivatag hajója, Fecske Csaba József Attila-díjas költő új gyermekkönyvét bemutatja: Csorba Piroska Szabó Lőrinc-díjas író, költő
Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc, Görgey A. u. 11.

10.00–14.00 Egy perc és nyersz! –

Versfelismerési játék felőrlésként
Helyszín: Petőfi Sándor Könyvtár, Miskolc, Nagy Lajos király útja 16.

18.00 A Biblia a magyar költészetben 6. – Rónay György

Előadó: Dr. Reisinger János irodalomtörténész
Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár Miskolc, Görgey Artúr u. 11.

17.00 Könyvheti beszélgetés kulturális

értékmentésről, anyanyelvápolásról
Vendég: Brézai Zoltán, a Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Irodájának kulturális koordinátora.

Helyszín: Szabó Lőrinc Könyvtár, Miskolc, Mindszent tér 2.

Könyvtéri programok (Szent István tér)

10.00–18.00 Játékos gyermekfoglalkozások kicsiknek és nagyobbaknak

10.00–12.00 A Fazekas Utcai Általános Iskola műsora

13.00 Gál Halász Anna dedikál az Írók asztalánál

13.45 Diósgyőri Alapfokú Táncművészeti Iskola előadása

14.00 Szépkorúak zenés, táncos, verses műsora
15.00 Vers, zene, tánc – a Szabó Lőrinc Általános Iskola műsora

15.30 Napraforgó népdalkör műsora, szólót énekel Jaszik Júlia

16.00 A Da-Band együttes műsora

16.30 Diósgyőri Alapfokú Táncművészeti Iskola előadása

17.00 Csorba Piroska Szabó Lőrinc-díjas író, költő és Fecske Csaba József Attila-díjas költő dedikál az Írók asztalánál

JÚNIUS 13., PÉNTEK

16.30 Alma és fája – Apa és lánya

Vendégünk: Mács József felvidéki magyar író és Mács Ildikó Szabó Lőrinc-díjas szerkesztő

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc, Görgey A. u. 11.

Könyvtéri programok (Szent István tér)

10.00–18.00 Játékos gyermekfoglalkozások kicsiknek és nagyobbaknak

Így készült a könyvek könyve – Daruka Mihály könyv- és nyomdatörténeti bemutatója

10.00 Varázstarisznya, a Szépen szólva irodalmi kör műsora

11.00 A Katowice úti óvoda műsora

12.45 A Pántlika népdalkör műsora, szólót énekel Böke Fruzsina

13.30 Juhász Kató dedikál az Írók asztalánál

14.30 Serfőző Simon József Attila-díjas költő dedikál az Írók asztalánál

15.00 A Kösöntyű együttes műsora

15.30 Kisvárkonyi Csaba dedikál az Írók asztalánál

16.00 A könyvek könyve – Daruka Mihály interaktív színpadi játéka

JÚNIUS 14., SZOMBAT

Könyvtéri programok (Szent István tér)

10.00–18.00 Játékos gyermekfoglalkozások kicsiknek és nagyobbaknak

Könyvkészítés

Manó Manufaktúra – arcfestés gyerekeknek

Makettező szakkör foglalkozása

10.00 A Dolce Danc műsora

11.00 Vitkolczi Ildikó dedikál az Írók asztalánál

JÚNIUS 16., HÉTFŐ

17.00 A MŰÚT a könyvtárba vezet

Vendégünk a Forrás folyóirat főszerkesztője: Füzi László és a lap főmunkatársa: Buda Ferenc Kossuth-díjas költő

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc, Görgey A. u. 11.

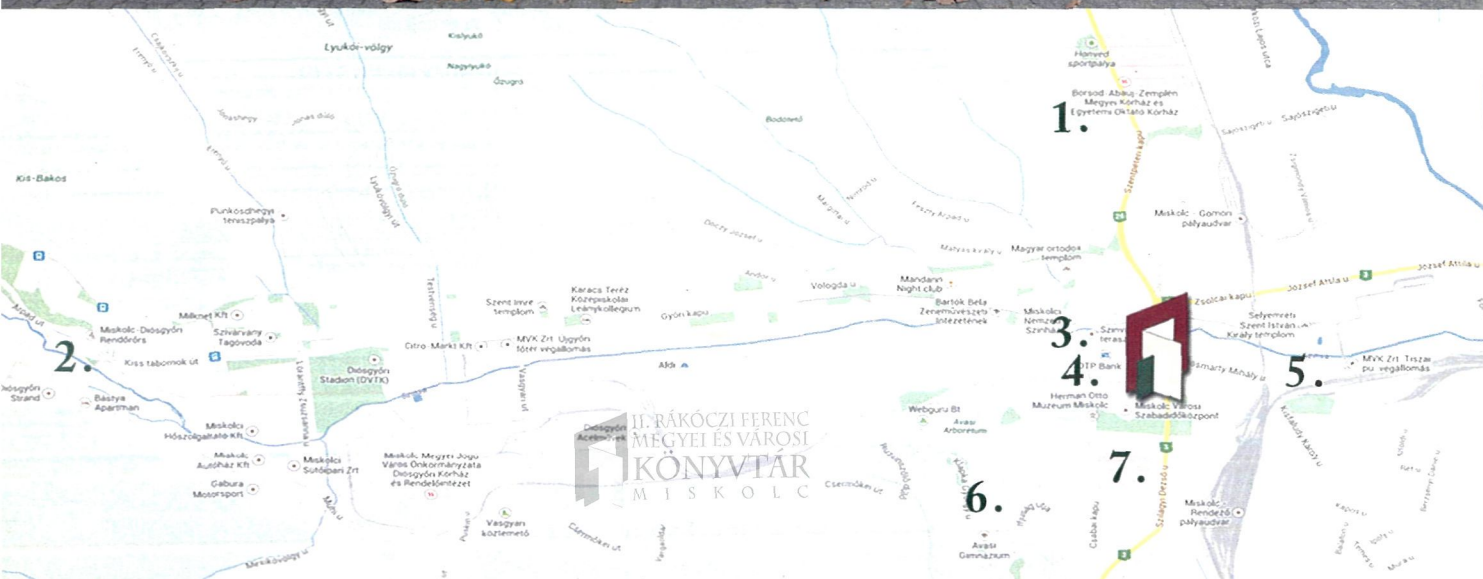
JÚNIUS 18., SZERDA

16.30 Könyvek dióhéjban – minikönyv-kiállítás Feledy Ágnes gyűjteménye felhasználásával

A kiállítást megnyitja: Barázda Eszter, a Miskolci Galéria sajtóreferense.

A megnyitó előtt 15 órától minikönyv-készítő kézműves foglalkozás

Helyszín: József Attila Könyvtár, Miskolc, Szentpéteri kapu 95.

II. RÁKÓCZI FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
KÖZPONTI KÖNYVTÁR
 3530 Miskolc, Görgey A. u. 11.

1. JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR
 3526 Miskolc, Szentpéteri kapu 95.

2. PETŐFI SÁNDOR KÖNYVTÁR
 3534 Miskolc, Nagy Lajos király útja 16.

3. SZABÓ LŐRINC IDEGENNYELVI KÖNYVTÁR
 3530 Miskolc, Mindszent tér 2.

4. LÉVAY JÓZSEF MUZEÁLIS KÖNYVTÁR
 3530 Miskolc, Mindszent tér 2.

5. TOMPA MIHÁLY KÖNYVTÁR
 3528 Miskolc, Gyöngyösi u. 1.

6. MÓRA FERENC KÖNYVTÁR
 3524 Miskolc, Klapka György u. 2.

7. KAFFKA MARGIT KÖNYVTÁR
 3529 Miskolc, Park u. 8.

 www.rfmllib.hu

 46/503-120

 RAKOCZI@RFMLIB.HU

A miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 2014. évi ünnepi könyvheti kiadványa.

Szerkesztette: Filip Gabriella

Borítóterv, tördelés: Körtvélyesi Éva

Felelős kiadó: dr. Prokai Margit, a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója

Készült: Pressteam Nyomda, Miskolc

II. RÁKÓCZI FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
 KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER
 3530 MISKOLC, GÖRGEY U. 11.

